



# ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Органъ на Българския лозарски съюзъ и Кооп. централа на лозаритѣ въ България — София.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ 50 ЛВ. РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ — ПЛѢВЕНЪ

**LOZARSKI PRÉGLÈDE** (Revue de l'Union viticole et de la centrale cooperative des viticulteurs en Bulgarie, Sofia — Bulgarie).  
**PLEVNA — Bulgarie.**

**LOSARSKI PREGLED** (Zeitschrift — organ des Bulgarischen Weinbauerbundes und der Genossenschaftszentrale der Weinbauer PLEWEN — Bulgarien. in Bulgarien, Sofia — Bulgarien).

Ред.-уредникъ: Г. К. Червенковъ. Редакц. комитетъ: проф. Н. Недѣлчевъ, Ив. Георгиевъ, Н. Хр. Мжиковъ, Ат. Бойчиновъ, Ив. Добревъ, П. Костовъ и В. В. Стрибъгани.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Предупреждаваме — Ч.; 2) Пероноспората — Н. Н.; 3) Филизене на лозата — Ат. Б.; 4) Селекцията въ лозарството — Н. Хр. М.; 5) Изкуствено опрашване на Чауша — Н. Н.; 6) Пензиране и кършене на лозата — Ат. Б.; 7) Мърки за борба съ лозарската криза и пр. — Н. Н.; 8) Международ. винена търговия и България — И. Г.; 9) Нашитѣ винени сортове — Ив. Д.; 10) Съюзни и дружествени; 11) Акцизненъ прегледъ; 12) Положението на пазаря; 13) Хроника.

## Предупреждаваме.

Съ виненитѣ лозя сме въ безизходно положение; вината непродадени, нова реколта иде, а изгледи за пласментъ нѣма. Едничка надежда остава въ десертнитѣ лозя, бждащето на които не ще е розово, но за днесъ можемъ и трѣбва да подсигуриимъ пласмента на гроздето имъ.

Бързия успѣхъ въ гроздоизноса ни се дължи на високото качество на изнасянитѣ грозда „Афузъ“ и „Димятъ“. Но това имъ качество вече не е достатъчно, особено за английския пазаръ, който тепърва заемаме и който може да погълне половината ни производство, но иска еднообразно и съ още по-високо качество грозде. А това може да се постигне съ филизене и други работи, целящи да дадатъ по-малко грозде, но съ едри и красива зърна.

Тая година производството и предлагането ще е съ 50% повече, подбора по-взискателенъ и ще може сигурно да си продаде гроздето и на по висока цена само онзи лозаръ, който даде такава грозде.



Н. Недѣлчевъ.

## Пероноспората.

Наближава времето, когато лозаря трѣбва да започне борбата съ неизбежната болестъ по лозята — пероноспората. Вѣрно е, че той донѣкъде се е фамилиаризиралъ съ тази работа и я върши задоволително. Тази борба за лозаря, въ нормалнитѣ години, не представлява вече голѣма трудностъ, но въ силно пероноспорни години, той остава изненаданъ и често търпи голѣми загуби. Ето защо, не е безинтересно да се припомнятъ известни основни положения около борбата срещу пероноспората, които позволяватъ да се намалятъ до минимумъ пораженията и въ известни случаи, да се направи икономия въ разходитѣ.

Развитието на гжбата, която причинява пероноспората, е тѣсно свързано съ температурата и дъждоветѣ, но тъй като отъ м. май натѣтъкъ първата е винаги достатѣчна, може да се каже, че дъждоветѣ опредѣлятъ броятъ и значението на пероноспорнитѣ атаки.

Дали пероноспората ще се яви въ по-слаба или по-силна форма играятъ роль мѣстонахождението на лозето, почвата и самия сортъ. Лозята въ низки мѣста, съ тежка почва, сж най-вече изложени на пероноспората. Известни сортове, като напр. фурмата, афуза и др. сж по-чувствителни отъ много други, при равни условия.

Следъ тѣзи нѣколко думи да видимъ какъ се развива пероноспората по лозата.

Първото заразяване, напролѣтъ става отъ зимнитѣ спори, които се намиратъ въ изгнилитѣ листа, по земята. Тѣзи спори, при благоприятни условия, покълнаватъ и заразяватъ долнитѣ листа, тѣзи, които сж близко до земята и които, при дъждъ се опръскватъ съ прѣстъ, въ която се намиратъ зародиши на гжбата. Зародишитѣ проникватъ презъ поритѣ, които се намиратъ главно по долната страна на листа и навлизатъ въ втрешността му, кждето бързо се развиватъ и повреждатъ клеткитѣ. Отъ момента на проникването на зародишитѣ, до появяването на външнитѣ признаци на болестята — петната, минава доста време — 7 до 9 дни, време, което носи името „инкубационенъ периодъ“. Листѣтъ изглежда здравъ, обаче той е вече заразенъ, само че заразата се забелѣзва по-късно. Появяватъ се първитѣ пероноспорни петна, които обикновено се покриватъ скоро отдолу съ единъ бѣлезникавъ прахъ, който не е нищо друго освенъ лѣтнитѣ спори. Съ появяването на лѣтнитѣ спори, опасността отъ масово заразяване не само на листа, но и на реси и зелени лѣтнораста е голѣма. Ненапрѣсканитѣ лозя могатъ да бждатъ силно заразени при дъждъ.

Ето защо, главната цель на лозаря трѣбва ба бжде да предпазва зеленитѣ части на лозата отъ заразяване чрезъ прѣскане съ бордошки разтворъ.



Множество способности за определяне най-благоприятни моменти за пръскане против пероноспората сж били препоръжани. Въ много лозарски страни функциониратъ специални предупредителни станции, работата на които се състои въ определяне момента за пръскане. Методитѣ, по които работятъ тѣзи станции сж различни, но въ основата си тѣ взематъ за ржководно начало дъждоветѣ и датитѣ на заразяването. Тѣзи станции сж свързани съ цѣла мрежа отъ метеорологически постове.

При липса на подобни станции, както това е у насъ, лозаритѣ определятъ времето на пръскането чрезъ налучкване. Случватъ се години, когато възприетата отъ тѣхъ система не дава резултати и голѣма частъ отъ реколтата се поврежда. Често пжти за неуспѣха се обвинява синия камък, което, разбира се, е погрѣшно.

Първото пръскане у насъ се извършва, обиковено, около Св. Кирилъ и Методи, т. е. къмъ 24 май. Въ известни години пероноспората, действително, не се развива до тази дата, но има години, когато тя се явява къмъ срѣдата на м. май, дори и по-рано и въ такъвъ случай първата атака не може да бжде изпреварена, ако се чака горната дата.

Критическиятъ периодъ на лозата, когато обиковено пероноспората върши своитѣ най-голѣми поражения, е началото на м. юний, въ време на цвѣтенето или веднага следъ него. Тогава лозата расте най-бързо.

Касае се презъ това време лозата да бжде предпазена чрезъ пръскане. Нашитѣ опити сж показали, че, ако презъ това време, интервалътъ между две последователни пръскания се остави по-дълъгъ отъ 13—14 дни, лозата се подхвърля на голѣмъ рискъ да бжде заразена. Ето защо, тритѣ основни пръскания трѣбва да бждатъ дадени въ периода втората половина на м. май и първата половина на м. юний. Заразяванията следъ този периодъ сж почти безъ значение за реколтата. Второто пръскане често съвпада съ цвѣтенето, но това не трѣбва да смущава лозаря. Нашитѣ опити показаха, че пръскането при пълень цвѣтежъ, практически не се отразява върху реколтата, ето защо, цвѣтежътъ не бива да спѣва лозаря.

Съ какъвъ процентъ бордошки разтворъ трѣбва да се пръска лозата?

Процентътъ на синия камъкъ има по-малко значение отъ момента на пръскането. Въ миналото, силнитѣ разтвори сж били предпочитани предъ слабитѣ. Опититѣ сж показали, обаче, че бордошкия разтворъ съ едно на сто синъ камъкъ (1 кгр. синъ камъкъ на 100 литри вода) сж ефикасни, стига да се пръска навреме. Впрочемъ, когато не се пръска навреме и най-силнитѣ разтвори не даватъ резултати. Ето защо, и тритѣ основни пръскания могатъ да се дадатъ съ 1% въ разтворъ отъ синия камъкъ. Върховетѣ на лѣтораститѣ, у сортоветѣ, които сж лишени отъ мжхъ, какъвто е афуза



винаги изгарятъ по-вече или по-малко, обаче това не може да се избѣгне при бордошкия разтворъ и не е отъ особна вреда.

Пръскането трѣбва да стане съ добре приготвенъ бордошки разтворъ, на който неугрализирането е било следено съ лакмусова хартия или фенолфталинова — бѣла.

Синиятъ камъкъ трѣбва да бжде доброкачественъ, а сжщо и варѣта, която трѣбва да бжде мазна, безъ пѣськъ.

При всѣко пръскане да се обръща особно внимание на гроздоветъ, които трѣбва да бждатъ обливани съ разтворъ. При равни условия, лозитѣ, подпрѣни на телена конструкция, се нападатъ по-слабо отъ тѣзи, рѣзани чашовидно.

Най-после, трѣбва да се употрѣбаватъ пръскачки съ силно налѣгане, които распръскватъ разтвора на ситни капчици, подобни на мъгла.

---

**Ат. Бойчиновъ**

Агрономъ.

## Филизене на лозата.

Филизенето на лозата има за цель своевременно да отстрани всички излишни лѣтораста, които случайно сж изкарали и сж безполезни за главината. Съ тази практика лозаря има възможность да поправи всички грѣшки, които сж сторени при рѣзитбата, да подържа една правилна форма на лозата и да подготви рѣзитбата за идната година.

По правило, филизинето трѣбва да се извърши отъ човѣкъ, който много добре познава рѣзитбата на лозата. Това става обикновено съ ржце, безъ специални инструменти, като просто се изчесватъ и отстраняватъ младитѣ излишни и не добре поставени лозови лѣтораста.

Важно е филизенето да се извърши правилно и на време. Ако ние го извършимъ много рано, преди излизането на ресата, рискуваме да отстранимъ много плодни лѣтораста и да намалимъ значително гроздовата реколта. Ако го извършимъ много късно, лѣтораститѣ задървеняватъ и при изчесването се образуватъ голѣми рани, което не е желателно. Най-добре е филизенето да се извърши при показването на ресата. По това време лозовитѣ лѣтораста сж още млади, лесно се отстраняватъ и не се образуватъ голѣми рани. При филизенето се махатъ всички лѣтораста, изкарвали направо отъ кютука, и които не сж нужни за подготовка рѣзитбата на лозата презъ идната година, нито за подържане формата на лозата. Следъ това се отстраняватъ всички безплодни и не нужни лѣтораста. Така напиримѣръ има случаи отъ едно око покарали 2—3 лѣтораста, които очевидно ще си прѣчатъ взаимно. Ето защо, нужно е да се остави само единъ, най-добре развитъ и плоденъ такъвъ, а другитѣ се отстраняватъ.



Известно е, че лозата, като всички зелени растения, се храни и асимилира със листата си. За това всички лѣторастии и листа, които сж претрупани, задушени и засѣнчени, сж бесполезни за лозата и щомъ като не сж нужни за подържане желаната форма на лозата, нужно е да бждатъ отстранени чрезъ филизенето. Филизенето винаги допринася за подобрене качеството на гроздето. Ето защо тази практика е особено полезна и дава много добри резултати при десертнитѣ лозя, защото улеснява подържането рѣзитбата Гюьо и подобрява много качеството на гроздето.

Специално при десертнитѣ лозя пжпкитѣ, разположени въ долната часть на плодната пржчка, сж безплодни или слабо родовити и затова при филизенето предимно тѣхъ ще отстранимъ. Тѣзи пжпки сж разположени предимно по правата часть на дългата плодна пржчка и тѣхнитѣ лѣторастии най-много прѣчатъ и засѣнчватъ чепа за подновяване и който служи за подържане равновесието на сокодвигението, правилната форма на лозата. Понеже при рѣзитбата Гюьо всѣка година дългата плодна пржчка се рѣже отъ основа и смѣнява, то всички безплодни лѣторастии по нея трѣбва да се премахнатъ, защото тѣ сж бесполезни за лозаря и привличатъ силата (сокодвигението) на лозата къмъ една часть на лозата (дългата плодна пржчка), която редовно трѣбва да се премахва.

Следователно, неразумно е да увеличаваме силата на дългата плодна пржчка, която редовно ще трѣбва да смѣняме при рѣзитбата.

Ето защо всички безплодни лѣторастии по нея трѣбва да се премахнатъ при филизенето.

**Н. Хр. Мънковъ**

Д-ръ Винар. у-ще — Плѣвенъ.

## Селекцията въ лозарството.

(Продължение отъ кн. 3.)

Подлежатъ на отбелѣзване следнитѣ лози :

1. Съвършено безплоднитѣ.
2. Твърде малодоходнитѣ и слаби.
3. Малоплодни, но съ силно изрисяване на цвѣта и плода.
4. Повредени лози отъ рѣзитба, мразъ, градушка, буря, болести и др. причини.
5. Лози отъ нежелателни лошо примѣсени сортове.

Следъ три години се преглежда резултата отъ масовата селекция и лози, които за всички години сж се указали безплодни, или слабо-доходни се изкореняватъ или преоблагородяватъ. На мѣстото на изкорененитѣ се посаждатъ дивачки за облагородяване,

На нѣкои мѣста отрицателния масовъ подборъ се извежда само въ течение на една година, съ цель да се от-



странятъ безплоднитѣ и слабоплодни главини, за да се улесни подбора на чистосортенъ посадоченъ материалъ.

Този методъ на подборъ има значение, макаръ че за една година е невъзможно да се стигне до точенъ резултатъ. Изведената селекция въз основа на тригодишни наблюдения може да ни подсури по отношение на качеството и понѣкога, по стопански съображения се налага да се оставятъ въ лозето лози отъ примѣсенъ сортъ. Такива се отбелѣзватъ съ особенъ белегъ, който се взема въ съображение при рѣзване на калеми.

За извеждане на селекцията по отрицателнитѣ качества отиватъ 2—3 надници на хектаръ, въ зависимостъ отъ гъстотата на посадката, терена и числото на лозитѣ, подлежащи на отбелѣзване.

## II. Масовата селекция по положителнитѣ признаци

се състои въ подбора и отбелѣзването на лози съ най-добро плодородие и съ ценни стопански признаци. Всички одобрени лози се набелѣзватъ по сжщия начинъ, както при първия методъ се означаваха негоднитѣ.

Масовата селекция по положителнитѣ качества се провежда сжщо въ продължение на 3 години за всѣко лозе. За размножаване се взематъ присадници отъ лози, отбелѣзани и презъ тритѣхъ години като плодови. Посадочния материалъ въ такъвъ случай дава лози съ повишено плодородие. Подбора се провежда съ 2—5 надници за хектаръ и то отъ подготвени работници.

При голѣмото търсене на присадници (калеми), необходимо става да се използва резултата отъ селекцията още следъ първата година отъ започването ѝ.

Масовата селекция по положителнитѣ качества, както и по отрицателнитѣ, казахме, трѣбва да се провежда въз основа на тригодишни наблюдения, за да се охарактеризиратъ добре отдѣлнитѣ лози. Първоначално е препоръчително да се започне съ селекцията на отрицателнитѣ качества.

## III. Индивидуална селекция.

Вече въ много лозарски райони, както въ Русия, така и въ другитѣ страни, се набелѣзватъ за отдѣлнитѣ сортове вариаций, които се различаватъ отъ основниятъ сортъ съ поценни, или съвсемъ лоши стопански качества. Ценнитѣ вариации подлежатъ на размножаване, лошитѣ на изкореняване.

Не всѣкога, обаче, при размножаване, плодовититѣ лози ще дадатъ пакъ плодови и съ добри качества растения. Както е известно, плодовитостта и качествата въобще, зависятъ не само отъ сорта, но още и отъ редица външни условия. Напримѣръ, въ сушавитѣ райони, едно отъ най-важнитѣ условия за развитието на лозата е влагата. Ако единъ участъкъ се оросява по-добре отъ другъ съседенъ, то плодородието му рѣзко ще се различава.



Също така, въ богатитѣ почви плодородието се повишава (нѣкога, дори въ ущърбъ на качеството).

При увеличено разстояние между лозитѣ, плодородието се увеличава. Това е известно на всички лозари по наблюдението, че крайнитѣ лози въ лозята развиватъ всѣкога по-голям плодовитостъ.

Масовия подборъ е общопризнато сръдство за повишение плодородието. Но той представлява първиятъ етапъ на селекцията. Установено е, че и въ едносортовитѣ посадки, въ повечето случаи, лозитѣ се различаватъ не само по плодородие и качество, но и по-други стопански признаци.

Всѣка лоза си има свои особености: едни лози се отличаватъ съ голѣмо плодородие и силенъ ръстъ, други съ слабъ ръстъ и изрисяване, трети съ добро или лошо качество на плода и пр.

За да се подбератъ изъ множеството разнотипни лози, най-ценнитѣ, необходимо става да се проведе индивидуална селекция.

Присадницитѣ отъ всѣка отбелѣзана лоза се облагородяватъ по отдѣлно, като се означава добре майчината главина и „дъщернитѣ лози“ съ особени знаци. Такова отдѣлно наблюдаване на лозитѣ, а следъ това и отдѣлно размножаване и изпробване на плодовитостта и качествата представлява *индивидуаленъ подборъ*

Колкото повече вариации има въ едно лозе, колкото повече сж въ него лозитѣ съ различна плодовитостъ, толкова по-голѣмо значение има индивидуалния подборъ. Посръдствомъ индивидуалния подборъ може да се отдѣлятъ бързо, а следъ това да се изпитатъ и размножаватъ плодовититѣ и доброкачествени вариации, които по-нататъкъ ставатъ нови ценни сортове.

Какъ се извежда индивидуалния подборъ?

Необходимо е, преди всичко основно да се обсъди върху кои сортове трѣбва да се работи, като се избиратъ за всѣки районъ най-ценнитѣ такива. И за да бжде отбора резултатенъ, трѣбва да знаемъ до колко даденъ сортъ е еднороденъ. Провеждането индивидуаленъ подборъ върху идеално еднородни сортове нѣма смисълъ, тъй като ефекта (ползата) отъ работата ще бжде твърде малка. При такива сортове е напълно достатѣчна една селекция по отрицателнитѣ признаци.

Следъ като се установи сорта, отъ който ще се прави подборъ, избира се участъкъ (лозе) върху еднаква почва, съ правилна редова посадка за удобство при наблюдението. Площта на лозето, опредѣлено за подборъ, зависи отъ възможноститѣ, но то трѣбва да обхваща не по малко отъ 2—3 хиляди лози.

Необходимо е, преди всичко, да се извърши едно описание (характеристика) на избраното лозе, за да се добие представа, както за участъка, така и за сорта, върху който се провежда селекционната работа. По-нататъкъ, на края на



настоящата статия се дава образецъ за сведенията, необходими при извеждане на индивидуалната селекция (форм. 1).

Тъзи сведения, попълнени представляватъ много важенъ материалъ за по-нататъшната селекционна работа. Следъ попълването се пристъпва къмъ забиване нумерирани колове на всъки редъ. Следъ това се нанася характеристика на всъка лоза, означена съ пореденъ № и № на реда въ селекционната книга.

Въ началото се отбелъзватъ особености въ културно-техническитъ операции (рѣзитба и брой на лѣтораститъ). Но тъй като най-голѣмо значение има плодовитостта и качеството на плода, наложително е най-много и преди всичко да се обърне внимание на това (обр. № 2).

Наблюденията трѣбва да започнатъ съ развитието на реситъ. Следъ това се отбелъзва началото на цвѣтенето, шарването, узрѣването и упадването на листата. За този периодъ най-сериозно внимание трѣбва да се обърне на цвѣтенето. Отъ строежа на цвѣтоветъ въ съцвѣтието, какъ се извършва опрашването и отъ наклонността къмъ изрисяване зависи очакваното плодородие. Голѣмо значение има сжщо работата по опредѣлянето захарността и киселинността на плода. На първо време понятие за плодородието може да се добие отъ броя на гроздоветъ (голѣми, срѣдни и малки).

(Следва).

Н. Недѣлчевъ.

## Изкуствено опрашване на Чауша.

Чаушътъ е единъ отъ най-добритъ ни десертни сортове. Напоследъкъ, той се търси и за износъ. Въпрѣки добритъ цени, които получава гроздето му за вътрешния пазаръ и за експортъ, лозаритъ не сж разположени да засаждатъ лоза съ чаушъ и донѣкжде тѣхното въздържане е оправдано.

Чаушътъ е сортъ съ непостоянно плодородие. При все че той е ранъ сортъ, малоазиятскиятъ му произходъ подсказва, че най-благоприятниятъ за него климатъ е южниятъ.

Чаушътъ се нуждае отъ обилна топлина и свѣтина, за да узрѣятъ добре пржчкитъ му и да се оформятъ въ пжпкитъ бждащитъ гроздове.

Главната причина за нередовното плодородие на чауша се крие въ особеното устройство на цвѣтнитъ му органи. Тичинковиятъ прашецъ на чауша е недейтеленъ, т. е., той нѣма способността да опложда плодника. Гроздътъ на чауша не може да завърже или завързва дребни зърна тогава, когато се оплоди отъ собствения си прашецъ. Докато цвѣтнитъ прашецъ на афуза, димята и много други родовити сортове, поставенъ въ изкуствена срѣда, покълва като семе, този на чауша остава въ сжщото положение. Реса отъ чаушъ,



поставена въ мрежа, презъ време на цвѣтенето, изрисява, поради простата причина, че не може да бжде оплодена.

Ако върху плодниците на чауша попадне тичинковъ прашецъ отъ други сортове, съ активенъ прашецъ, като тѣзи, които поменахме по-горе, въ такъвъ случай имаме нормално завръзване и се получаватъ едри зърна, дори пснѣкога много сбити гроздове.

Когато чаушътъ се засажда самостоятелно, въ отдѣлни парцели, често се наблюдава следното явление. Крайнитѣ редове на чауша, които граничатъ съ лозя, засадени съ други сортове, памитъ, афузъ и пр., даватъ добре развити гроздове, а навътре въ парцелата, гроздоветѣ сж по вече или по-малко изресени. Хасми отъ чаушъ, близко до хасми отъ други сортове, обикновено завръзватъ добре, а изолирани хасми отъ чаушъ изрисяватъ.

За да се осигури, донѣкжде, правилното опрашване на чауша, препоръчва се засаждането му, размѣсено съ сортове, които даватъ презъ време на цвѣтенето, активенъ прашецъ. Такива сж памида, димята, гъмзата, афуза и др., а сжщо и дивитѣ лози — монтикола, арамонъ, х рупестрисъ ганзенъ № 1 и пр.

Въ този случай, опрашването става съ пренасяне на активния прашецъ, чрезъ вѣтъра, върху плодниците на чауша. Насѣкомитѣ, които вършатъ много добре тази работа при овощнитѣ дървета, тукъ сж безъ значение, понеже цвѣтътъ на лозата не ги привлича. Ако времето презъ цвѣтенето е дъждовно, голѣма частъ отъ прашеца се отвлеча и ресата на чауша остава неоплодена, следствие на което имаме масово изрисяване. Опрашването на чауша, прочее, е предоставено на случая; при благоприятна година ще има добро завръзване, при неблагоприятна — изрисяване и реколтата може да бжде сведена до нула.

За да се гарантира едно по-редовно плододаване на чауша, прибѣгва се до изкуствено опрашване. При започването на цвѣтенето на чауша, събиратъ се разцвѣтли гроздове отъ дивачки (отъ маточници или диви лози).

Откъснатитѣ разцвѣтли гроздове, при слабо раздрусване, отдѣлятъ изобиленъ цвѣтенъ прашецъ. Изкуственото опрашване се извършва, като надъ всѣка разцвѣтѣла реса отъ чауша се разтърскватъ реси отъ дивачки. Тази работа се повтаря следъ три-четири дни, тѣй като разцвѣтяването на всички цвѣтове не става едновременно.

Изкуственото опрашване на чауша е една допълнителна работа, но тя е много важна, защото, ако гроздоветѣ не завържатъ, всички други работи отиватъ на вѣтъра.

Изкуственото опрашване може да стане и по другъ начинъ. Цвѣтниятъ прашецъ се събира, като се раздрусватъ разцвѣтли гроздове върху листъ бѣла хартия. Съ четка за рисуване се взема отъ прашеца и натъркватъ разцвѣтлитѣ плодници на чауша. Тази работа, обаче, е много бавна.



Отнемането на листата около цвѣтоветѣ, презъ време на цвѣтенето на чауша, е отъ полза за опрашването, тъй като чуждиятъ тичинковъ прашецъ има по лесно достъпъ до плодниците.

Най-после трѣбва да добавя, че има случаи, когато и изкуственото опрашване не дава задоволителни резултати. Буйнорастящитѣ сортове завръзватъ въобще трудно. Не е достатъчно да стане оплождането, но трѣбва и да наедрѣе зърното, а наедряването е въпросъ на правилно хранене на оплоденитѣ зърна. При буйнорастящитѣ сортове, голѣма частъ отъ обработенитѣ храни отиватъ за растежъ на върховетѣ и други части на лозата, а гроздето остава недохранено и не наедрява. Почвата и подложката влияятъ до голѣма степенъ върху буйността на главинитѣ.

Трѣбва да се избѣгва присаждането на чауша върху буйнорастящи подложки, като монтикола, 1202 и арамонъ руп. ганзенъ № 1. Присаденъ върху буйна подложка и засаденъ въ богата и влажна почва, чаушътъ става почти напълно яловъ сортъ. Хасмовидното отглеждане на чауша увеличава много родовитостта му, при условие, разбира се, да има наблизко сортове съ активенъ прашецъ, който, въ всички случаи, е една необходимостъ.

Ат. Бойчиновъ

## Пензиране и кършене на лозата (Рѣзитба на зелено).

Съ пензирането и кършенето целимъ главно да регулираме правилното развитие на лозата, и да поправимъ всички грѣшки, случайно допуснати при рѣзитба.

Пензирането се извършва още при първото връзване и се състои въ прищипването и премахването върховетѣ на силно развиващитѣ се лѣтораста.

Когато прищипимъ (откъснемъ) върха на единъ лѣторастъ, то развитието на сжщия спира за известно време да нараства на високо, а се развива обратно, въ страни. Така всички храни, които биха отишли за растежа на върха се разпредѣлятъ въ другитѣ части на сжщия лѣторастъ или между другитѣ по-слаби лѣтораста на лозата. Известно е, че върховетѣ изобщо въ всички растения и специално при лозата сж нѣкакъ си фаворизирани въ своето развитие, и всички храни сж устремени къмъ тѣхъ. По този начинъ при много буйно развиващитѣ се лози, върховетѣ така бързо нарастватъ, че ангажиратъ всички храни на лозата и по липса на такива (гладъ) реситѣ изресяватъ, а лозата не дава плодъ. Ето защо при много буйнитѣ лѣтораста и много буйни лози, когато извършимъ едно прищипване на върховетѣ (пензиране) на 8—10 см. преди цѣфтението на лозата, това винаги улеснява едно правилно прецѣфтяване на сж-



щата и увеличава плодородието. Пензирането е отъ много голѣма полза за десертнитѣ сортове, които по правило сж буйно растящи и склони къмъ изрисяване. Освенъ това обикновенно сжщитѣ се рѣжатъ съ дълга плодна пржчка система Д-ръ Гюю. При тази рѣзитба всички лѣтораста, разположени по дългата плодна пржчка, сж фаворизирани и се развиватъ по буйно, което води къмъ едно странчиво развитие на лозата. Ето защо всички силно развиващи се лѣтораста по дългата плодна пржчка, като ги пензираме ще забавимъ тѣхното развитие и ще предизвикаме развитието на лѣтораста отъ чепа за подготовка. Така ще се запази правилната форма на лозата и ще се улесни рѣзитбата на идущата година.

Пензирането е една работа, която не иска почти никакви разходи, защото се извършва отъ сжщитѣ работници, които извършватъ връзването. По правило най-подходящо време за пензирането е преди цѣфтенето, но то може да се практикува и презъ цѣлото лѣто, разбира се само при нужда и за силно растящитѣ и буйни лѣтораста.

За десертнитѣ сортове, които сж засадени въ свежи почви, поради което сж склони къмъ изрисяване, чрезъ пензирането преди или въ време на цѣфтенето ще можемъ до голѣма степенъ да си помогнемъ и да увеличимъ плодородието имъ.

Въ много случай лозаритѣ у насъ извършватъ кършенето на лозята по традиция, безъ да влагатъ нужното разбиране за значението на тази работа, а повече съ цель да се постигнатъ икономии на нѣкакви материали, работна ржка и пр. Лозята у насъ, общо взето се кършатъ много низко. Това отслабва лозата, понижава дохода и намалява дълготрайността на лозето. Знае се, че лозата, както всички зелени растения, асимилира и се храни чрезъ своитѣ листа. Когато ние низко покършимъ лозята намаляваме нейната листна повърхность и по този начинъ отслабваме сжщата, защото развитието на корена е въ зависимость отъ развитието на надземнитѣ части. Така, при *силно кършенитѣ лози*, ние изкуствено спираме развитието имъ, отслабваме ги, намаляваме тѣхната дълготрайность и доходность.

За ползата отъ кършенето на лозата много се спори отъ разнитѣ автори и за това тази практика като че ли е неясна за голѣмата маса лозари. Въ сжщность ние ще трѣбва да признаемъ, че отъ кършенето ще има винаги полза, стига сжщото да се извърши правилно и навреме.

Развитието на лозата за всѣки районъ е въ зависимость отъ известни условия и фактори и за това кършенето на лозата ще бжде полезно или вредно, въ зависимость отъ тѣзи условия и фактори, въ които е поставена да се развива лозата. Така въ долината на Кресна (Македония) лозята въ сухитѣ и бедни почви се кършатъ низко 0'60—80 см, но това не значи, че и ние трѣбва да кършимъ по сжщия начинъ. За тамъ това кършене е полезно, но при нашитѣ условия то ще



бжде вредно за лозата, защото ще я отслаби много. Това се обяснява така за Крена, гдето презъ пролѣтъта и началото на лѣтото има достатъчно влага и лозата се развива достабуйно. Презъ м. юлий и августъ, когато настъпи суша, беднитѣ каменливи почви въ Кресненското дефиле, губятъ влага и лозата почва да страда. Ако ние оставимъ всички лѣто-расти и листа, които лозата е развила първоначално, то сжщитѣ, по липса на влага, ще изсъхнатъ, защото нуждата отъ вода и влага е пропорционална на листната повърхность на лозата. Ето защо лозаря въ Кресненското дефиле самъ намалява листната повърхность на лозата чрезъ едно подходящо кършене и по този начинъ намалява лошия ефектъ отъ сушата. Това важи само за този районъ и това низко кършене може да има едно локално значение.

За да ни стане ясно какъ и кога трѣбва да кършимъ, ще раздѣлимъ листната повърхность на лозата на две части.

1. *Паразитна частъ*, която се състои отъ младитѣ листа и върхове въ периодъ на растежъ, които не асимилиратъ, а по-скоро разходватъ готови хранителни материи.

2. *Не паразитна частъ*, въ която влизатъ напълно развититѣ лозови листа, които асимилиратъ и даватъ притокъ на нови изработени хранителни материи.

Така разгледано листното пространство на лозата, за насъ ще стане много ясно, кога ще имаме полза отъ кършенето и кога не. По правило ще знаемъ, че когато съ кършенето отстраняваме паразитно пространство или паразитни листа, то винаги ще имаме полза. И обратно, когато съ кършенето отстраняваме не паразитно пространство, или напълно развити асимилиращи листа, ще имаме вреда.

Отъ друга страна нужно е да знаемъ, че въ началото на годината, когато лозата е въ периодъ на растежъ, ще имаме паразитни листа, върхове и общо главно паразитно пространство. По-късно, къмъ началото и края на лѣтото, паразитното пространство постоянно намалява и се замѣнява съ непаразитни асимилиращи листа.

Така, че ако ние почнемъ да кършимъ много късно, когато нѣмаме вече растящи върхове и паразитни листа, ползата отъ кършенето ще бжде почти никаква, защото ще премахваме напълно развити и асимилиращи листа. Да кършимъ много рано, сжщо не е отъ полза, понеже ще предизвикаме развитието на страничнитѣ пжпки и култуци. Отъ горното следва, че въ сухитѣ, бедни почви, сухитѣ климати, гдето лозата слабо расте и слабо се развива ще се кърши по-малко и, обратно, въ свежитѣ почви и влажни климати, гдето лозата по-буйно расте, ще се кърши повече. Разбира се всичко това е много относително и зависи отъ условията за всѣки районъ и отъ времето презъ годината. Така при една дъждова година лозата ще расте и ще се развива до късно презъ лѣтото и следователно ще трѣбва да кършимъ повече пжти и до късно, и обратно ще бжде при едно сухо лѣто.



Важно е още да отбележимъ, че кършенето ще има по-голямо значение при *десертнитѣ* и *буйно растящи сортове* отъ колкото при *слаборастящитѣ* и *винени такива*.

Споменахме вече, че нашитѣ лозари водими отъ съображения да правятъ икономии при прѣскането, връзването, подпоритѣ и пр. кършатъ много низко лозята, което е само вредно за тѣхъ. Тѣзи икономии сж неумѣстни и неоправдани съ нищо. Това е равносилно лозаря самъ да отслабва и унищожавя лозето си, заради привидни икономии, а въ сжщностъ загубитѣ сж много по-голями. Имайки предвидъ тѣзи общи правила лозаря ще може точно да прецени и съобразно случая, правилно и навреме да покърши своето лозе.

Отъ наблюденията, които имаме при нашитѣ условия ние ще дадемъ по-конкретни и ясни препоръжки.

Преди и наскоро или въ време на цѣфтенето ще си служимъ само съ пензиране главно на побуйнитѣ лѣторастии и по буйни лози. При пензирането ще мащаме само върховетѣ на 8 до 12 см. Лози и сортове, които сж склонни къмъ изресяване, това пензиране е хубаво да се извърши преди или въ началото на цѣфтенето на лозата. Това допринася за едно по-правилно прецѣфтяване и добро плодородие. Сжщото важи за лозята въ свежи почви, дъждовни години и пр.

Самото кършене на лозата ще се извърши по-късно въ края на м. май или началото на м. юний, когато лѣтораститѣ достигнатъ *най-малко 1:30 до 1:40 см. височина*. Да се кършатъ лозитѣ *по-низко отъ 1:20 при нашитѣ условия е вредно за лозата*. Това може да се извърши само при изключителни условия, както споменахме, при Кресна, много сухи почви и изключително сухо лѣто, което рѣдко се случва.

Когато кършимъ много низко ние предизвикваме развитието на страничнитѣ пжпки — култуци, лозата по-дълго вегетира и по късно узрѣва. Кършенитѣ лози сж по-чувствителни на болѣститѣ, даватъ винаги по-голяма реколта, по едри зърна и гроздове но по-бедни на захарь. При десертнитѣ лозя кършенето ще бжде отъ по-голяма полза, отколкото при виненитѣ такива. Въ единия и другия случай е важно обаче филизенето да се извърши правилно и навреме.

Младитѣ лозя до три години не бива да се кършатъ, защото знае се, че колкото една лоза развие по-силно своитѣ надземни части, толкова и по-силна коренна система ще образува. За това, общо взето, младитѣ лозя не се кършатъ никакъ до три години, или много слабо.

Самото кършене е хубаво да се извърши съ лозарски ножици, като пржкитѣ се изрѣзватъ гладко за да не се образуватъ голѣми рани. При едно грубо кършене съ ржка или желѣзна пржчка се образуватъ голѣми рани, които се нападатъ при дъждовно време отъ бѣло гниене. Не бива да отстраняваме стари развити листа, които асимилиратъ, а само млади листа и върхове, които сж въ перюдъ на растежъ.



## Мъркитъ за борба съ лозарската криза въ разнитъ страни.

(Доклади, представени на IV-тия международенъ лозарски конгресъ въ гр. Лозана, четени отъ проф. Н. Недѣлчевъ предъ XVI конгресъ на Българския лозарски съюзъ).

(Продължение отъ кн. 3 и край).

Да се обръща виното въ спиртъ, каза италианскиятъ делегатъ, е все едно да се обръща златото въ сребро. Но ако и въ Италия се заредятъ нѣколко изобилни реколти, не ще съмнение, че и тамъ ще прибѣгнатъ до изваряване на частъ отъ виното въ спиртъ.

Въ Италия се следи отъ специални комисии, съставени отъ производители на вино и консуматори, продажнитъ цени на виното въ кръчмитъ, ресторантитъ и пр.

Гърция. Положението на лозарството въ Гърция наподобява това въ Франция. Това е доста трагично. Гърция е развила своето лозарство съ огледъ да изнася една голѣма частъ отъ своето вино. Поради голѣмитъ затруднения въ износа, днесъ Гърция прекарва тежка криза, и за да спаси своето лозарство, тя е прибѣгнала до следнитъ мърки:

1. Спиртъ може да се добива само отъ лозовитъ продукти.
2. Частъ отъ стафидитъ се обръщатъ на спиртъ.
3. Всѣко ново посадено лозе се облага съ много високъ облогъ, равносиленъ на пълна забрана.

4. Сключенъ е билъ единъ заемъ отъ 10 милиона златни франка, отъ който се плаща обезщетение 5,400 лева за всѣки изкорененъ декарь лозе. Изкореняването е факултативно. 8% отъ лозята сж вече изкоренени.

Преработката на гроздето въ вино, въ Гърция, става по единъ най-модеренъ начинъ. Грамадни дружествени и кооперативни изби могатъ да побератъ 200 мил. литри вино.

Гърция и сега продължава да прави износъ на вино, обаче на низки цени.

Унгария. Мъркитъ, които Унгария е взела, за да подобри положението на лозаритъ, се изразяватъ въ следното:

- 1) Презъ 1933 г., тя е намалила акцизътъ на половина.
- 2) Съ законъ отъ 1928 г., тя е забранила засаждането на нови лозя, освенъ съ разрешението на М-вото на земледѣлието и то могатъ да се садятъ само десертни сортове.

- 3) Унгария е разрешила на винопроизводителитъ да продаватъ вината си направо на консуматоритъ. До сега унгарскитъ лозари не сж успѣли да се наложатъ да се употребява за консумация само плодовия спиртъ.

Испания. Испания е втората по значение страна производителка на вино, следъ Франция. Производството на декарь е слабо, но доброкачествено. Въ това отношение е постигнато пожеланието да се произвежда доброкачествено вино. Съ наредба отъ 1932 год. въ Испания е забранено за-



саждането на нови лозя, освенъ възобновяване унищожени-тъ отъ филоксерата стари лозя. При специални случаи, агро-номическитѣ власти могатъ да разрешатъ 10% увеличение на площта на отдѣлни стопани. Въ Испания е забранено подсилването на мжстѣта съ захарь. За увеличаване консумацията на вино, въ ресторантитѣ, когато цената на обѣда не надминава известна сума, виното се включва въ обѣда. Печалбата на ангросиститѣ търговци на вина е ограничена до 10%. Въ Испания има единъ ежегоденъ излишекъ отъ вина, който достига 4—6 милиона хектолитри. По-рано, тази страна е изнасяла годишно 2—4 милиона хектолитри и по този начинъ се е освобождавала отъ този излишекъ. Днесъ, износътъ на вино е много затрудненъ и излишекътъ отъ вино се дестилира, но винениятъ спиртъ е конкуриранъ отъ меласовия.

**Португалия** Споредъ португалския делегатъ, и въ тази страна производството надхвърля нормалнитѣ нужди на вътрешната консумация, а износътъ срѣща голѣми спънки, дори и за ликьорнитѣ вина, вследствие силното развитие на лозарството и въ други страни.

За борба съ лозарската криза, правителството е организирано лозаритѣ въ *Лозарска федерация*, която, за да нормализира ценитѣ, блокира частъ отъ вината на производителитѣ, а друга частъ обръща въ спиртъ. Федерацията се грижи за основаването на винарски кооперации. Португалия изнася едно прочуто вино, портвайнь, за което има специални закони. Специални закони предвиждатъ изкореняването на лозята въ равнинитѣ. Външната и вътрешната търговия съ вина е уредена чрезъ създаването на специални консорциуми въ лозарскитѣ райони на износителитѣ и търговцитѣ на вина за вътрешността.

Въ Португалия е въведено задължителното вземане 3 децилитра вино на обѣдъ, когато последниятъ е съ устано вена цена.

**Ромъния.** Следъ европейската война, Ромъния присъедини две важни лозарски страни — Трансилвания и Бесарабия, чиито производство, преди това, се е пласирало, респективно въ бившата Австро-Унгарска империя и въ Русия. Днесъ Ромъния разполага годишно съ едно производство отъ 7.5—9 милиона хектолитри вино.

Вследствие на аграрната реформа, на селянитѣ е била раздадена земя, частъ отъ която е засадена днесъ съ директни сортове.

Ромънската държава е взела мѣрки да ограничи засаждането на нови лозя, да районира страната, като опредѣли кжде какви сортове грозда да се засаждатъ и упражнява контролъ върху внасянитѣ отвънъ облагородени, вкоренени лози.

Държавата поощрява засаждането на десертни грозда, особено на сортоветѣ шасла доре и датие де бейруть (афузъ)



за експортъ, както и нѣкои десертни сортове за вътрешна консумация (хамбургски мискетъ и др.).

Въ Ромъния, производителитѣ могатъ да продаватъ виното си на дребно, безъ да плащатъ каквито и да било патенти.

Въпрѣки всички взети мѣрки, ценитѣ на вината сж много низки. По настоящемъ, две комисии работятъ за установяване на лозарскитѣ райони, които иматъ право на свидетелство за произходъ на тѣхнитѣ вина.

**Мароко.** Пространството на лозята въ Мароко е 200,000 декара, съ годишно производство на вино около 600,000 хектолитри. Лозарската криза и тамъ се чувства въ остра форма. Ето защо, взети сж мѣрки, като съ законъ е забранено, не само засаждането на нови лозя, но и замѣняването на стари такива. Сжщиятъ законъ забранява оставянето на плодни прѣчки на виненитѣ сортове.

Прибавквта на захаръ при приготвянето на вино е забранено. Минималниятъ градусъ на виното е фиксиранъ на 11.

Понеже туземното население въ Мароко изповѣдва мюсюлманската религия, то не консумира спиртни напитки. Сега, въ Мароко, се търси евтинъ начинъ за съхранение на гроздовия сокъ.

**Швейцария.** Швейцария консумира годишно 180 милиона литри вино, отъ които 50—60 милиона сж мѣстно производство, а останалото се внася отвънъ. Въпрѣки, че вносното мито на виното е високо, мѣстното производство мжчно се пласира, защото работната рѣка е много скъпа. Швейцария произвежда почти изключително бѣли вина, до като консумацията се ориентира къмъ червенитѣ вина.

Въ Швейцария сж построени 9 голѣми кооперативни изби, нѣкои отъ които побиратъ до 2 милиона литри.

Въ Швейцария се ориентиратъ къмъ производството на гроздовъ сокъ отъ директни сортове, защото последнитѣ не се прѣскатъ съ медни разтвори. Гроздовия сокъ, произведенъ отъ прѣскани грозда, съдържа медъ (бакъръ).

**България.** Българскиятъ делегатъ, г-нъ проф. Недѣлчевъ, изложи предъ конгреса какви мѣрки сж взети отъ българската държава за борба съ лозарската криза. Тѣзи мѣрки сж известни на читателитѣ и затова тукъ нѣма да ги изброяваме.

**Чехославия.** Чехославия е по-малка производителка, а по-вече вносителка на вино. Виното въ Чехославия се продава скъпо, главно поради високитѣ облози, на които е обектъ. Въпрѣки това, площта на лозята расте, тѣй като се саятъ главно десертни грозда. Бирата е много евтина и конкурира виното.



Ив Георгиевъ

главен инспекторъ по лозарство

## Международната винена търговия и България

(Продължение отъ кн. 3).

Но, ако направимъ подробенъ разборъ на тия цифри, ще намъримъ, че износътъ на тритъ голъми страни-производителки: Франция, Италия и Испания е въ постоянненъ упадъкъ — отъ 7,000,000 хектолитри въ 1900 год. пада на 6,400 хектолитри за периода 1904—1913 год., на 6 000,000 хектолитри за периода 1924—1933 год. и на 3,300,000 хектолитри за 1934 год., тогава когато новитъ лозарски страни увеличаватъ износа си въ грамдни размъри. Южно африканскиятъ съюзъ минава отъ 200 хектолитри въ 1900 год. на 54,000 хектолитри въ 1934 год. Сжщо така, Австралия минава отъ 32,000 хкл. въ 1900 год. на 136,000 хкл. въ 1934 год., Чили отъ 1000 хкл. въ 1900 год. на 60,000 хектолитри въ 1934 год.

И най сетне Алжирия и Тунисъ, които изчасятъ презъ 1900 год. само 2,474,000 хкл., въ периода 1904—1913 год. 6,713,000 хкл., въ периода 1924—1933 год. 10,213,000 хкл, достигатъ въ 1934 год. до 12,284,000 хкл, т. е. 6 пжти повече, отколкото въ началото на настоящия вѣкъ. Трѣбва да се отбележи, че почти цѣлото това количество се внася въ Франция, така че се получава тая констатация — Франция, най голѣмата производителка на вино въ свѣта е сжщевременно и най-голѣмата вносителка, понеже вноса на вино въ Франция минава отъ 5,200,000 хектолитри въ 1900 год. на 12,700,000 хектолитри въ 1934 г. Трѣбва да се повтори, че  $\frac{9}{10}$  отъ този вносъ произхожда отъ Алжирия и Тунисъ.

Таблицата, която следва, дава представа за износа на луксознитъ вина. Отъ нея става ясно, че макаръ износътъ на вина отъ тритъ голъми страни-производителки: Франция, Италия и Испания да е намалѣлъ съ повече отъ половината отъ 1900 до 1934 год., все пакъ износътъ на луксозни вина за сжщия периодъ отъ време е намалѣлъ съ 20% за Бордошкитъ бутилковни вина, а се е увеличилъ съ 6% за вермута и съ 35% за Порто. Единствено износътъ на Хересъ и особено на Шампанско е спадналъ съ повече отъ половината, както за другитъ вина.

Таблица за износа на луксозни вина (въ хектолитри)

ВИДЪ	1900 год.	Срѣдно 1908-1913 год.	Срѣдно 1922-1927 год.	Срѣдно 1928-1933 год.	1934 год.
Бордо въ бутилки	43500	41400	46000	35200	35000
Шампанско	196100	205500	154700	105100	78400
Порто	275300	267500	493600	424500	371700
Хересъ	284800	186600	67000	96200	143000
Вермутъ	98500	101600	76400	91900	103800
Всичко . .	898200	802600	837700	752900	731900



Изглежда, прочее, че ако се взематъ подходящи мѣрки за поощрение на луксознитѣ вина, по-лесно ще може да се излѣзе отъ кризата въ винарската търговия.

Едно ясно доказателство за това е примѣрътъ съ „Хересъ“, чийто износъ падналъ отъ 284,000 хектолитри въ 1900 год., на 187,000 хкл. въ периода 1908 до 1913 год. и на 67,000 хкл. въ периода отъ 1922 до 1927 г., е успѣлъ да се засили на 96,000 хкл. въ периода отъ 1928 до 1933 год и на 143,000 хкл. въ 1934 г.

Следващата таблица показва, въ каква степенъ е засегната отъ кризата въ винарската търговия Франция, най-голѣмата лозарска страна.

Износъ на вино отъ Франция въ хектолитри

ПРЕДНАЗНАЧЕНО за	1913 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.	1934 г.
Алжирия и Тунизия	—	19800	17800	23600	25700	90000
Френски колонии	228200	267500	220400	230100	204900	217400
Чужди държави	1433300	806700	580300	446800	492600	417700

Вносъ на чужди вина въ Франция въ хектолитри

ПРОИЗХОДЯЩЕ отъ	1913 г.	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.	1934 г.
Испания	2205800	1587100	2143500	625900	1323500	261900
Гърция	314400	378000	179300	206500	456500	83600
Португалия	14100	115700	135900	176800	170800	83500
Италия	185700	143700	844300	15900	39700	19200
Други страни	69900	40600	78400	31800	15800	17200
Всичко вносъ	2789900	2263100	2381400	1056900	2006300	465400

Стойностъ на виното (въ милиони ф.анкове)

Вносъ	275.5	2155.6	2939.1	2784.3	3453.3	1890
Износъ	203.1	886.7	665.1	425.4	476.7	498

Вижда се, че относно количеството, износътъ на френски вина за френскитѣ колонии е почти постояненъ; но износътъ за чужбина е претърпѣлъ едно страшно намаление: отъ 1,433,000 хкл. въ 1911 год. е спадналъ на 418,000 хкл. въ 1934 год.

Стойността на изнесенитѣ вина е спаднала отъ 203,000,000 златни франка въ 1913 год. на 498,000,000 книжни франка въ 1934 год. Напротивъ, стойността на вносътъ отъ 276,000,000 златни франка въ 1913 година се е покачилъ на 1,890,000,000 книжни франка въ 1934 година,



Въпреки голѣмото намаление на вноса на чужди вина въ Франция презъ 1934 год., констатира се, че вносътъ на такива въ Франция е билъ винаги по голѣмъ, отколѣто износътъ на френски вина.

Следващитѣ таблици за производството на вино въ свѣта показватъ растящата опасностъ отъ свръхпроизводството, което усложни още повече влошеното отъ свѣтовната стопанска и финансова криза положение:

Производство на вино въ свѣта въ хектолитри

ДЪРЖАВИ	СРЪДНО 1925 — 1929 год.	СРЪДНО 1930 — 1933 год.
Германия	1616000	2293000
Австрия	579000	1148800
България	1510800	2090800
Испания	23571700	19563300
Франция	56844700	51576100
Гърция	2583300	2959000
Унгария	2426600	3640300
Италия	41193100	37744200
Люксембургъ	48300	54900
Малта	41200	40400
Португалия	6020900	7234100
Ромъния	6384800	8115700
Швейцария	547500	431100
Чехия	221100	425400
Русия	2999500	4500000
Югославия	3418500	3937400
Всичко за Европа: . .	148013000	145754800
Кипъръ	215900	138300
Палестиня	19000	34300
Сирия — Леванъ	18300	18500
Всичко за Азия . .	253200	191100
Алжиръ	10806100	16161700
Мароко	159000	312200
Тунисъ	859100	1210500
Южно-афр. съюзъ	647200	818500
Всичко за Африка . .	12174200	18545200
Аржентина	6076400	5778900
Бразилия	710200	1676500
Чили	2996500	2606000
Урагвай	391100	483800
Всичко за Америка . .	10172200	10547200
Австралия	806100	651500
<b>Всичко въ свѣта . .</b>	<b>171719900</b>	<b>175645100</b>



Производство на вино въ главнитѣ страни-производителки  
(въ хектолитри)

СТРАНИ-ПРОИЗ- ВОДИТЕЛКИ	Години на голѣми реколти		Години на малки реколти	
	1900 год.	1934 год.	1903 год.	1933 год.
Алжирия	4750000	22043000	6589000	16731000
Германия	2680000	4525000	3786000	1799000
Австралия	264000	623000	285000	741000
Австрия	1610000	789000	770000	930000
Аржентина	1260000	7500000	1741000	7839000
Бразилия	—	1880000	—	1150000
България	978000	3049000	1079000	1487000
Чили	1349000	3256000	1362000	2370000
Испания	22399000	20440000	14850000	18642000
Съединенитѣ Щати	1200000	2788000	4350000	—
Франция	67553000	75144000	35402000	49620000
Гърция	1800000	3551000	1600000	4425000
Унгария	1634000	2532000	2433000	2977000
Италия	44180000	30549000	35100000	32000000
Мароко	—	602000	—	430000
Португалия	5560000	9000000	3630000	9108000
Ромъния	891000	8704000	1854000	7721000
Русия	3000000	5000000	2900000	4500000
Швейцария	1140000	780000	989000	237000
Чехия	—	305000	—	337000
Турция	850000	35000	490000	23000
Южно-африк. съюзъ	243000	951000	331000	1052000
Урагвай	30000	583000	104000	460000
Югославия	120000	3867000	227000	2853000
Тунизия	225000	1590000	110000	1405000
Общо:	163525000	210057000	117182000	169803000

Производството на вино въ свѣта се увеличава значително отъ началото на настоящия вѣкъ, когато се е движело между 130 и 140,000,000 хектолитри.

Въ периода отъ 1910—1913 год. срѣдното производство надминава 150,000,000 хектолитри. То достига 165,000,000 хкл. въ периода 1920—1924 год. и увеличавайки се постоянно стига



до 172,000,000 хектолитри за периода 1925 до 1929 година, 176,000,000 хектолитри въ периода 1930—1933 год и най сетне рекордната цифра 210,000,000 хкл. презъ 1934 година.

Трѣбва да се отбележи неравномѣрността на виненитѣ реколти, които въ разстояние на 30 години даватъ такива огромни разлики: 117,000,000 хкл. въ 1903 г. и 210,000,000 хкл. въ 1934 г.

Какъ би могло да се установи една окончателна система на свѣтовното лозаро-винарство, когато подобни разлики въ производството могатъ да катурнатъ утре законодателнитѣ мѣрки, намирани за отлични въ настоящия моментъ?

Въ всѣки случай последната таблица показва, както за годинитѣ съ слаба реколта, така и за годинитѣ съ богата реколта, едно постоянно увеличение на производството отъ началото на нашия вѣкъ.

## II. Мѣрки, които трѣбва да се взематъ.

Този тревоженъ въпросъ е разглежданъ на международнитѣ лозаро-винарски конгреси въ Бордо въ 1928 год., въ Барцелона въ 1929 г., въ Римъ въ 1932 г.; въ Лозана въ 1935 г., както и на международната конференция за виното въ Парижъ въ 1931 г., лозарската секция на международнитѣ земеделски конгреси въ Будапеща въ 1929 и 1934 г.; изпълнителния комитетъ на международната служба за виното, на всѣка отъ своитѣ сесии, сжщо така е разисквалъ върху сръдствата, които биха били въ състояние да смекчатъ тая постяненъ упадъкъ на износната винарска търговия. Препорчанитѣ мѣрки сж следнитѣ:

1. да се намалятъ митническитѣ тарифи и данъчнитѣ такси, за да се увеличи консумацята;
2. чрезъ интензивна пропаганда да бждатъ засѣгнати нови консуматорски сръди и да се увеличи консумацята, особено въ колониитѣ;
4. да се увеличи износа на десертно и сухо грозде, за да се намали количеството, което се винифицира;
5. да се подобри качеството на виното и да се върви къмъ произвеждане на луксозни вина, вмѣсто къмъ увеличение на количеството.

### 1. Намаление на митата и на данъчнитѣ тяжести върху вината.

Може да се каже, че това е сжществения въпросъ. Ако не се намалятъ сегашнитѣ митнически тяжести и разнитѣ огромни облози, събирани подъ форма на общински, областни и държавни такси, очакването да се съживи износната винарска търговия ще бжде напразно. А знае се и може да се докаже съ цифрови данни, че митата, съ които съ товари виното, сж се увеличавали непрекъснато презъ последнитѣ години, до такава степенъ, че по-скоро приличатъ нѣкъде на единъ видъ прикрита забрана. Данъчнитѣ тяжести, които се прибавятъ къмъ митата, сж една прикрита форма допълнителни мита, налагани отъ непроизводителнитѣ страни. Освенъ туй, митническитѣ и данъчни наредби



се осложняватъ отъ разни административни разпореждания, които спжзатъ, посредствомъ хиляди неприятности, продажбата и търговията съ вина. Такива сж особено валутнитѣ мѣрки, контингентрането, монополниятъ режимъ и други законодателни мѣрки, отнасящи се до анализа и контролата на химическия съставъ на виното. Ясно е, че трѣбва да се направи всичко, за да се намалатъ митата, данъчнитѣ тяжести и наредбитѣ съ запретителна тенденция, които сякашъ нарочно сж създадени, за да се спжва разпространението на виното.

Г-нъ Дьо Мьонъ, на конгреса въ Будапеща презъ 1934 г. изразява положението съ следнитѣ думи: „Какъ искате виното да не бжде предметъ на скандални фалшификации, когато върху него и търговията съ вино пада цѣлия тоя водопадъ отъ такси и свѣрхтакси, облози и задължения? Поради ограничителнитѣ мѣрки, консуматорътъ трѣбва да плаща автентичнитѣ продукти 5 или 6 пжти по сжжо отъ тѣхната стойностъ. Възползуванъ отъ това, фалшификаторътъ може безнаказано да предлага посредствени смѣси подъ най прочути названия и да ги продава десетъ пжти по евтино отъ производствената имъ цена. Тѣ сж все пакъ по евтини отколкото оригиналнитѣ марки луксозни вина“.

Международната винарска служба е постигнала практически резултати само по следнитѣ две точки отъ тая материя:

а) установяване на единъ проектъ за международна митническа номенклатура, чиято база относително виното е изработена отъ службата. Остава номенклатурата да бжде възприета отъ всички сили, членки на обществото на народитѣ. Това ще улесни сравняването на тарифитѣ, които сж въ сила въ разнитѣ страни, и ще позволи да се откриятъ нѣкои прекалени облагания, което ще улесни борбата противъ тѣхъ. Освенъ това, уеднаквената митническа номенклатура ще позволи по-рационални облагания, установявайки тарирането по обемъ, съ отдѣлно таксуване на стѣклата и амбалажа по установени тари. Днесъ, на-противъ, въ много страни се облага не само внесеното вино, но и сжда, което е, наистина, върхътъ на несправедливостта.

б) уеднаквяване на аналитичнитѣ винарски методи. Тази мѣрка, настоятелно искана на всички международни конгреси отъ 30 години насамъ, е на пжтъ да се осществи. Международната винарска служба прокара на международната стопанска конференция въ Лондонъ презъ 1933 год. една резолюция въ тоя смисълъ. Една експертна комисия бѣ свикана при международния земеделски институтъ въ Римъ презъ априлъ на 1934 год., а на 4 юний 1935 год. при сжщия институтъ се състоя дипломатическа конференция, която установи окончателния текстъ на конвенцията. По този начинъ въ международнитѣ търговски връзки ще се възприеме една обща терминология относно аналитичнитѣ винарски методи. Това ще спести много отъ усложненията, произтичащи отъ разнообразнитѣ методи, възприети въ всѣка държава; ще спести много загуба на време и много разности, често пжти несъразмѣрно голѣми въ сравнение съ сдѣлките.



## 2. Намиране на нови консумативни срѣди и разпространение на виното въ колониянтѣ.

Не трѣбва да се забравя, че отъ дзата милиарда човѣшки сжщества, населяващи земята, повече отъ половината никога не сж пили вино, а една трета четвъртъ познава едва само вкусътъ на това превъзходно хягиенично и хранително питие.

За да се направлява кампанията въ полза на завладѣването на нови пазари за виното, необходима е една мощно организирана пропагандна централа. За тая цель, въ сесията си отъ декемврий 1934 год. комитетътъ на международната винарска служба, по предложение на своя председателъ и подиредседателъ реши да се основе единъ международенъ фондъ за пропаганда на виното, което ще позволи да се анализиратъ условията на всички лозарски страни.

Една отъ голѣмитѣ злини за днешния моментъ е разпокжсаностъта на усилията, не само въ отдѣлнитѣ лозарски страни, но даже вжтре въ всѣка страна между производителнитѣ области, между производителитѣ, и липсата на разбирателство между производителя и търговци на вино. А, за да се дойде до успѣхъ, трѣбва да се води усиленa обща пропаганда, не за това или онова вино, а за виното, изобщо. Въ това отношение най-ценна ще бжде помощъта на научнитѣ комитети при международната винарска служба, които работятъ за доказване на хранителната, хягиенична и лѣчебна стойностъ на виното.

Колкото за колониянтѣ, статистиката показва, че годишната консумация на вино е по  $1\frac{1}{2}$  литъръ на глава годишно за френскитѣ колонии, 2 литра за португалскитѣ,  $2\frac{1}{2}$  за италианскитѣ и 7 литра за испанскитѣ.

Нѣма причина да не се увеличи консумацията въ значителни размѣри, особено въ френскитѣ колонии, и въ последствие между населението въ съседство съ колониянтѣ на Франция, Испания, Италия и Португалия.

Нека припомнимъ пакъ примѣрътъ на португалскитѣ владения въ Индия, които съ своитѣ 600,000 души население консумиратъ толкова вино годишно, колкото консумира цѣла Индия съ 350,000,000 души. Това се дължи на умѣлата пропаганда и на приспособяването къмъ вкуса на клиентитѣ, както и на нязкитѣ цени и транспортни разноски.

## 3. Покровителствуване на наименованията за произходъ и международна организация на борбата противъ фалшификацията.

По силата на чл. 1 § е отъ международната конвенция отъ 29 ноември 1924 год., съ която се създава международната винарска служба, тази последната се задължава да сезира правителствата съ всички предложения, годни да осигурятъ интереса на консуматора и този на производителя: покровителствуване на наименованията за произходъ на вината, гаранция на чистотата и автентичността на произведенията, преследване



на фалшификациитъ и на нелоялната конкуренция. Въ всички събрания на комитета на службата, отъ първата сесия насамъ, този важенъ въпросъ е билъ въ дневния речъ, и трѣбва да се признае, че по препоръка на международната винарска служба, въ позечето отъ лозарскитъ законодателства е направенъ значителенъ прогресъ. Колкото се отнася до наименованията за произходъ, за примѣръ на чуждестранното законодателство сж послужили френскитъ закони отъ 6 май 1919 г. и 22 юний 1927 г.

Подробни разпореждания, установяващи характеристиката на типичнитъ вина отъ разнитъ страни, сж възприети въ Испания, Италия, Угария и Португалия. Областитъ, въ които се произвеждатъ тия вина, сж разграничени и сж взети мѣрки за покровителствуване наименованието за произходъ. Не трѣбва да се забравя, че тия последнитъ се отнасятъ до произведения, които благодарение на почвата, изложена къмъ слънцето, и сортоветъ иматъ първостепенни качества, на които се дължи и свѣтовната имъ слава.

Съвсемъ естествено е, прочее, щото и общитъ усилия на лозаритъ въ свѣта да се ползватъ отъ международната протекция, на която съ право се радва индустриалната собственостъ.

Колкото се отнася до фалшификацията, неотдавнашнитъ закони за виното въ Германия, Австрия, Чили, Испания, Франция, Гърция, Угария, Италия, Португалия, България, Ромъния и Югославия предвиждатъ всички специални наредби за засилване на протекцията върху доброто вино и безмилостно преследване на фалшификаторитъ и на нелоялната конкуренция.

На стопанската и монетна конференция въ Лондонъ презъ юлий 1933 год. бѣ гласувана единодушно една резолюция, която препоръчва установяването на една международна конвенция, по силата на която заинтересованитъ правителства се задължаватъ:

1. да запазятъ отъ неоправдани преследвания производителитъ на натурално, но ненормално по съставъ вино, като на такива производители се даде възможность да доказватъ своята невинность съ автентични документи.

2. да образуватъ, колкото се може по-пълна аналитична документация, която да даде на лабораториитъ, натоварени съ преследване на фалшификациитъ и на експертитъ по винарство, базата, необходима за изработване на тѣхнитъ заключения, и която да представлява въ сщщото време една ценна документация за използване отъ енолозитъ отъ всички страни.

Друга една резолюция, гласувана сжщо единодушно отъ лондонската конференция, препоръчва установяването на една международна конвенция, по силата на която заинтересованитъ държави се задължаватъ да попълнятъ, ако още не сж го сторили, тѣхното вжтрешно законодателство, за да се осигури една обща и ефикасна акция противъ фалшификацията, а именно:

1. забраняване смѣшването съ вода и употребата на лъжливи описания;

2. регламентиране на подсылването съ захаръ;



3 задължително деклариране на реколтата;

4. контрола върху производството, пренасянето, продажбата и търговията съ вина, които трѣбва да отговарятъ на опредѣлени отъ закона характеристики;

5. разпореждания, които трѣбва да се направятъ въ случай на нарушение на узаконенитѣ мѣрки.

Желателно е тѣзи две конвенции да се изработятъ колкото се може по-скоро.

Като се вземе предъ видъ, че първата отъ конвенциитѣ, препоръчана отъ лондонската конференция, относно уеднаквяване на аналитичнитѣ методи е вече ратифицирана отъ 5 държави, можемъ да се надѣваме, че презъ 1936 година ще се постигне съгласие между всички страни за уеднаквяване на законодателнитѣ мѣрки противъ фалшификациитѣ и за установяване винарскиятъ обектъ на всѣка производителна областъ.

Въ очакване на всичко това, въ нѣкои държави сж взети нѣкои мѣрки за засилване международната обмѣна на виното, които заслужаватъ да се възприематъ и отъ другитѣ лозарски страни.

Така напр., въ Италия за всички изнасяни вина се изисква гаранция отъ националния експортенъ институтъ. Значи, италианскитѣ вина, предназначени за износъ, сж снабдени съ една специална марка. Отъ друга страна, за да се засили износа и осигурятъ разноска за пропаганда, предвидена е такса отъ 10 сантима на бутилка и 2 лири на хектолитъръ изнесено вино. Събранитѣ така суми служатъ за провеждане на една обща пропаганда за италианскитѣ вина, като се изключва всѣка частна търговска пропаганда. По този начинъ всички сж доволни.

#### *4. Увеличаване износа на десертно и сухо грозде, за да се намали количеството, което се винифицира.*

Отъ 1929 година насамъ международната винарска служба прави твърде активна пропаганда за засилване консумацията на прѣсно и сухо десертно грозде и гроздовъ сокъ, съ цель да се облекчи винения пазаръ, задръстенъ отъ богатата реколта презъ последнитѣ години.

Износътъ на десертни грозда презъ последнитѣ години варира (отъ 1925 до 1934 год.) между 1,200,000 квинтала до 2,100,000 квинтала годишно. Презъ оция периодъ износътъ на вино варира отъ 14,600,000 хектолитри до 21,600,000 хектолитри. Отъ друга страна производството на десертно грозде въ свѣта е между 18 и 19,000,000 квинтала годишно, а на сухото грозде между 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> и 6 милиона квинтала. Доказано е, че е необходимо да се засили производството и търговията на грозде, за да се намѣри и друго дебуше на лозарскитѣ произведения, по-доходни отколкото виното, върку което изключително, до сега, е почитвало лозарството, което положение е допринесло за осложняване на кризата.

(Следва).



Ив. Добревъ  
инженеръ-агрономъ

## Нашитѣ винени сортове.

(Продължение отъ кн. 3 и край).

**Шевка.** Черно грозде. Разпространено много въ Сливенъ, следъ това Ямболъ, Кортенъ, Стара-Загора и малко въ Чирпанъ. Добро грозде за ядене и за вино. Въ Сливенъ и Ямболъ, гдето почвитѣ сж сухи и бедни, преобладаючи съ пѣкъкъ дава редовно при рѣзидба на 2 очи, а въ северна България, за да даде добра реколта трѣбва да се рѣжи на 3 очи. Отива най-добре върху Teleki № 8, 41 Б и върху 101<sup>14</sup>. При присаденото мѣсто дава голѣми бруки, но въ последствие намаляватъ. Добро грозде за ядене и не се пука.

Отъ него се приготвява както бѣло, така и червено вино. Бѣлото вино развива по-приятенъ вкусъ, макаръ че въ Сливенъ да предпочитатъ червеното вино на този сортъ. Отъ тукъ приложената таблица 1 се вижда, че червеното вино на

### Ш Е В К А

Таблица 1.

ТИПЪ ВИНО	Година	Относително тегло	Алкохолъ въ обемъ	Обща кисел. (въ сѣрна)	Легл. кисел. (въ сѣрна)	Екстрактъ	Глицеринъ	Захаръ	Минерални вещества
Червено вино ронк.	1925	0.9990	10.26	3.05	0.35	32.8	7.99	1.61	2.648
	1927	0.9962	13.16	2.00	0.34	32.6	7.43	2.33	3.316
	1929	0.9953	12.41	3.6	0.63	31.2	7.14	1.71	4.450
	1929	0.9973	12.49	2.9	0.60	34.1	8.01	3.50	3.500
	1930	0.9973	10.70	2.6	0.28	29.1	6.30	1.45	3.260
		0.9972	11.80	2.83	0.45	32.0	7.37	2.12	3.434

Шевката има достатъчно екстрактъ — 32 грама т. е. виното е достатъчно плътно, но онова което липсва на това вино е киселината му. По тази причина отъ този сортъ специално преработенъ на червено вино може да даде сравнително добъръ резултатъ само ако му се прибави киселина и то само въ Сливенско и Ямболско. Въ северна България при по-богати почви неговото червено вино остава мжтно, а въ Сливенъ по-липса на киселина то има винаги вкусъ на чепки, пращини. (Първитѣ 4 №-ра въ таблицата сж анализи на вина отъ Сливенъ и Ямболъ, само № 5 е отъ Плѣвенъ).

Сорта Шевка преработенъ на бѣло вино дава по-вкусно вино сравнително по-плътно, но пакъ недостатъчно трайно, ако почвитѣ сж по-богати. Има доста бѣлтъчни материй [и



виното е предразположено къмъ провлачностъ. Само въ сухи и богати на варь почви той може да даде достатъчно бистро вино.

Въ таблица № 2, само № 1 е отъ Сливенъ, а другитѣ №-ра — 2 до 5 сж получени отъ Плѣвенъ. Спирта, както се вижда не е достатъченъ и не може да се сравнява съ гъмзата. Макаръ че, като самотокъ, би трѣбвало да има повече спиртъ отъ червенитѣ вина, което както казахме е на вина произходящи отъ Сливенъ.

Таблица 2.

ТИПЪ ВИНО	Година	Относително тегло	Алкохолъ въ обемъ	Обща кисел. (въ сѣрна)	Летл. кисел. (въ сѣрна)	Екстрактъ	Глицеринъ	Захаръ	Минерални вещества
Бѣло вино самотокъ	1926	0.9914	12.05	3.1	0.29	18.3	5.81	1.24	1.748
	1929	0.9913	11.41	3.5	0.56	16.3	5.92	0.66	1.660
	1930	0.9914	11.68	2.6	0.17	17.0	6.40	1.02	1.770
	1933	0.9943	10.00	4.12	0.42	20.4	5.39	1.77	—
	1934	0.9707	12.59	2.94	0.76	18.1	10.69	1.37	—
		0.9918	11.54	3.25	0.44	18.0	6.84	1.21	17.11

Като заключение може да се каже, че сорта Шевка нѣма особени качества като виненъ сортъ. За северна България той е безпредметенъ. Добъръ е сравнително за Сливенъ и Ямболъ и то само ако се примѣси съ други винени грозда, като Зарчинъ, Сензо или съ всички сортове. Ако той дава така сравнително по-добри вина, отколкото въ другитѣ райони на България, това се дължи на сухитѣ и бедни почви.

Ето защо, като общо заключение на нашитѣ винени сортове съ изключение на Мавруда и Кокоркото, отчасти и на Гъмзата, която не може винаги да ни осигури добро вино, то нашитѣ винени сортове не отговарятъ за приготвление на качественни вина. По тази причина се налага отгледването на чужди винени сортове. Къмъ отгледването на чужди винени сортове сж прибѣгнали руситѣ, които сж принесли всички французки сортове, и сж щитѣ въ това направление сж пожънали успѣхи. Ромѣнитѣ напоследъкъ сж принесли французки сортове. Сърбитѣ, особено хърватитѣ иматъ почти всички европейски винени сортове: Пино, Каберне, Совиньонъ и др. Италиянитѣ сжщо притежаватъ французкитѣ сортове. Така че въ това направление ние трѣбва да направимъ сжщото.

Непримѣръ французкия сортъ Pinot noir го има въ всички страни подъ различни имена. Въ Германия е изве-



стенъ подъ името Der blaue Burgunder, въ южна Германия подъ името blauer Slävner или Slevner, въ Рейнската област и въ Вюртембергъ се казва Schwarzer Burgunder или schwarzer Riesling, Klebroth, Süssedel, Märchen. Въ Швейцария и въ Елзасъ подъ името roter Bürgünder; въ Унгария Frühblauer или blauer Nürnberger. Въ Чехия въ околността на Мелникъ Cinifalové tvrde, въ хърватско Modra klevanjka а въ словенско Бургундац црни. Въ Италия подъ името Pino nero, Pignol, Pignolo, Pignoliga. Даже въ самата Франция въ различнитъ лозарски райони е известенъ подъ различни имена: Noirien въ Бургундия, franc Pineau, petit Verot, Auvernat noir, Plant noble, Rougget, Vert doré, Plant doré, Plant médaillé, Morillon noir, Petit Bonrguignon. Огъ този сортъ не на всѣкъде сж доволни, защото дава слаба реколта, но ако климата позволява да му се остави дълъа пржчка, тогава се получава достатъчна реколта, даже задоволителна и за България.

Въ насъ сж пренесени много французки сортове въ началото особено въ Видинско и Бургаско, но никой досега не се е занимавалъ сериозно да ги проучи на мѣстна почва при подходяща рѣзитба. Кариняна напр. дава добро и достатъчно грозде въ Асеновградско (с. Арапово), макаръ че тамъ не го познаватъ и не подозиратъ, че това е французка винена лоза. Той може отлично да се използва за въ южна България.

Сензото, което е пренесено по-скоро като десертенъ сортъ дава добро и доста плътно вино. Практиката е доказала, че то издържъ много добре на сушата и затова е много разпространенъ сортъ въ Алжирия.

Гренажъ, Пино, Сира, Морастель, Пети Буше, Малбекъ, Совиньонъ, Семийонъ, Каринянь, Сензо и др. сортове, които трѣбва по основно да се проучатъ въ държавнитъ полета и то при различни рѣзидби съ цель да се увеличи достатъчно тѣхната реколта и следъ обстойна преценка да се разпространатъ масово за подобрене на качеството на нашето вино.

Pinot noir въ Плѣвень при низка рѣзитба въ училището даваше подъ редъ години незадоволителна реколта, но при дълга пржчка отъ него се получи достатъчно грозде на декарь и много доброкачествено вино.

Като добри сортове за получаване на десертни вина съ високо качество се указаха сортоветъ Perle de Csaba и Noir hâtif de Maerseille. Остава само да се проучатъ съ цель да се увеличи тѣхната реколта. Но това е по-лесно постижима работа. Остава само да се започне и да се работи плано-мѣрно. Всѣко закъснение се отразява лошо върху нашето народно стопанство.

Безъ добри винени сортове, дори при идеалния лозарски климатъ на България, не могатъ да се получатъ резултатитъ, които ни се полагатъ.



## СЪЮЗНИ И ДРУЖЕСТВЕНИ.

### Конференция въ с. Виноградецъ, Пазарджишко

На 19 априлъ т. г., по инициативата на лозарското д-во „Памидъ“ въ с. Виноградецъ, Пазарджишко се състоя Районна лозарска конференция, на която повече отъ хиляда лозари отъ селата: Вѣтрень, Славовица, Горно и Долно Вършило, Цѣрово, Лѣсичево, Калугерово, Царско, Кара-Бунаръ и Виноградецъ, съ каруци, автомобили и пеша, носящи триколюрното знаме се отзоваха, за да обсъдятъ стопанското си положение — лозарската криза и изхода отъ нея.

На конференцията притхтсвуаха: професора по лозарство г. Н. Недѣлчевъ, Главния инспекторъ по лозарство при М-вото на земледѣлието г. Ив. Георгиевъ, секретаря на Съюза г. Ив. Лѣвичаровъ, Околийския агрономъ въ Пазарджикъ г. Н. Радутовъ и директоритѣ на Допълнителнитѣ земеделски училища въ Виноградецъ — г. Стоилчевъ и въ Цѣрово — г. Манковъ.

При съзнателна дисциплина и загриженостъ за утрешния день, конференцията изслуша реферата на г. проф. Недѣлчевъ за лозаро-винарската криза и изхода отъ нея; доклада на г. Георгиевъ върху мѣркитѣ, които Министерството взема за подобрене лозарството и превъзможване лозарската криза, който пожела да чуе непосредствено лозаритѣ-стопани, какво биха препоръчали за подобрене поминъка имъ и изхода отъ тежката лозарска криза.

Въ дебатитѣ взеха живо участие, както господа агрономитѣ, присѣтстваващи на конференцията, така и самитѣ стопани, които непосредствено изпитватъ тежеститѣ на кризата, която души българския лозаръ.

Съюзния секретаръ г. Ив. Лѣвичаровъ говори върху нуждата отъ организацията на лозаря въ защита интереситѣ си, като подчерта грамадната роль, която може да изиграе българския лозаръ, ако той осъзнае интереса си и се нареди въ Съюза, борейки се за повече справедливостъ и равноправно третиране като добъръ българинъ и данъкоплатецъ. Пожела на лозаритѣ за въ бъдаще по-често да се събиратъ и обсъждатъ положението си, та по такъвъ начинъ по-добре да се обсъждатъ нѣщата и да наложимъ на отговорнитѣ фактори да ни изслушватъ при разрешаване на въпроси, засѣгащи поминъка ни.

Избра се комисиия да изработи резолюция, която резолюция биде изслушана и приета отъ самата конференция.

#### РЕЗОЛЮЦИЯ:

*1. Да се замѣли г. Министра на земледѣлието за следното:*

1. Да се измѣни Наредбата-законъ за възбрана засажда-нията на лозя съ винени сортове въ следния смисъл:

а) Лозарски рѣйони, където отглеждането на десертни лозя, поради климатически, почвени и икономически условия е невъзможно, а въ замѣна на това виненитѣ сортове вирѣятъ отлично



— даватъ качествено грозде, тогава, когато другитѣ култури или не вирѣятъ никакъ, или пъкъ сж крайно недоходни — *да се разреши засаждането на винени сортове*, като за целта се опредѣлятъ районитѣ, кждето ше може да се засаждатъ или въобще, да се *районизира засаждането на лозя.*

б) Абсолютно да се забрани засаждането на лозя съ винени сортове въ мѣстности, кждето даватъ количествено, но не и качествено грозде, като не се позволява подновяването на сжществуващитѣ лозя подлежащи на замяна.

в) Да не се допуска на семейство да засади повече отъ 50 декара лозя.

2. Да се забрани засаждането на лозя отъ лица, чийто поминъкъ не е лозарството.

3. Да се въведе задължителната застраховка на лозята при намалени премии.

4. Да се включатъ въ компенсационнитѣ сдѣлки виното и монополния спиртъ.

5. Да се изработи правилникъ за прилагане закона за гарантиране произхода на виното.

## II. Да се замоли г. Министра на финанситѣ за следното:

1. Да се опростотвори акцизния законъ, защото сега сжществующия спѣва пласимента на виното и обременява производството, като се намали акциза на виното и ракията, а се увеличи този на бирата до старото му положение.

2. Да се разреши изваряването на 20,000,000 литри вино безъ допълнителенъ акцизъ.

3. Да не се допуска на вътрешния пазаръ монополния спиртъ.

4. Да се забрани подсилването съ цвеклова захаръ гроздовата мѣстъ и каша.

5. Да се разреши свободната продажба на виненъ оцетъ отъ лозаря-производителъ, безъ допълнителенъ акцизъ и безъ опредѣленъ киселиненъ градусъ.

6. Да се освободи отъ акцизъ за консумация отъ семейството на лозаря-производителъ 500 литри вино.

7. Да се забрани преработката на грозде въ вино въ лозарски райони.

## О Т Ч Е Т Ъ

### отъ управителния съветъ на Българския лозарски съюзъ за 1935 година.

(Даденъ предъ XVI-я Лозарски конгресъ на 1 мартъ 1936 год.)

(Продължение отъ кн. 3 и край).

Управителниятъ съветъ съ задоволство констатира твърде полезното и похвално решение на Б. З. К. банка да облекчи и подпомогне по-големитѣ, едни отъ първитѣ по време на основаване, коопер. винарски сдружения въ страната, които поради вложенитѣ стопанско-икономически условия бѣха изпаднали въ твърде лошо финансово-икономическо положение и рискаваха да



бждатъ обявени въ ликвидация и съ това да се нанесе тежъкъ ударъ на кооперативното винопроизводство въ страната. Касае се за наредбата-законъ отъ 8 октомврий 1935 г. (Д. В. брой 226) за облекчение на винарскиятъ коопер. сдружения въ Ст. Загора, Ямболъ, Сливенъ, Килифарево и Плъвенъ, за създаването на който Българскиятъ лозарски съюзъ прави постъпки отъ нѣколко години насамъ. Съ този законъ Б. З. К. банка поема всички задължения, заедно съ лихвитъ и разноснитъ имъ на поменатитъ сдружения. Срещу това последнитъ прехвърлятъ собствеността на избенитъ си помѣщения и свързанитъ съ тѣхъ дворни мѣста върху банката, съ задължение да ги изкупятъ въ срокъ отъ 50 години по оценка. Сдруженията се задължаватъ сщо да повърнатъ изплатенитъ имъ задължения и пр. въ срокъ отъ 20 години безъ лихви.

Така облекчени и улеснени тия кооперативои изби ще продължатъ и засилятъ своята дейность, въ защита и подсигуряване интереситъ на мѣстнитъ лозари и изобщо на българското лозарство.

Съюзната управа смѣта за свой приятенъ дългъ да изкаже отъ името на непосредствено засегнатитъ отъ закона кооперативни винарски изби, отъ това на българскиятъ лозари и отъ свое име, голѣмата си благодарность къмъ управителния съветъ на Б. З. К. банка и особено на г. управителя на сжщата за тъй щастливо разрешения въпросъ за подкрепа на петъ отъ най-голѣмитъ и по-стари кооперативни винарски изби, които играятъ такава благотворна роля въ подобренieto и типизирането на нашето винопроизводство.

Имайки предвидъ, че издигането на винопроизводството въ страната на подобающето равнище може да стане само чрезъ кооп. винарски изби, управителния съветъ е увѣренъ, какво Б. З. К. банка ще продължи и за напредъ усвоената отъ преди 3—4 година за строежъ, обзавеждане и рководство на кооперативни винарски изби въ лозарскиятъ райони, като ги постави при едникви условия съ основанитъ по-рано коопер. винарски изби.

Българскиятъ лозаръ пъкъ, съ пълното съзнание за извънредно голѣмото значение на тия изби и неоспоримо блѣскавитъ резултати, които сж дали и ще даватъ, трѣбва да даде искрено всичкото си материално и морално съдействие за още по-добри резултати. Това повеляватъ добре разбранитъ негови интереси.

### Развой на нашето лозарство.

Поради обстоятелството, че производството на вино въ България е надхвърлило далече нуждитъ на вътрешния пазаръ, както се констатира и въ резолюциитъ на предидущитъ два лозарски конгреси, налагаше се да се забрани съ законъ засаждането на нови лозя съ винени сортове за известно време.

Законопроектътъ, който бѣше изработенъ отъ Съюза се разпрати на лозарскиятъ организации за мнение и евентуални



поправки. Всички тѣ се изказаха по принципъ за законопроекта, като нѣкои искаха той да бѣде още по-ограничителенъ.

Тази мѣрка се възприе отъ бившето Министерство на народното стопанство и отъ правителството чрезъ наредбата-законъ отъ 25 ноември 1935 год. за уреждане засаждането на нови лозя и попълване на сѣществующитѣ (Д. В. брой 265). Българският лозарски съюзъ даде своето сѣдействие въ изготвянето му. Споредъ чл. 1 отъ този законъ забранява се засаждането на нови лозя съ каквито и да било сортове, освенъ съ „Афузъ“, „Чаушъ“ и „Димятъ“. Може само да се попълватъ и преприсаждатъ сѣществующитѣ сега лозя, но това, както и засаждането на нови лозя съ поменатитѣ десертни сортове да става само съ разрешение на Министерството на земедѣлието, респективно агрономната власть.

Касае се за една много целесъобразна и желана отъ самитѣ лозари мѣрка, която цели да спре ежегодно увеличаващата се и безъ туй тежка криза въ нашето винарство и, затова трѣбва да бѣде прилагана съ строгостъ и безпристрастие и съ пълното сѣдействие на лозаритѣ.

Управителниятъ съветъ е увѣренъ, че законътъ ще тури граница и на това увлѣчение въ засаждането на нови лозя съ десертни сортове, което въ момента е взело неоправдано голѣмъ размѣръ, безъ огледъ на естественитѣ и икономически условия и което неминуемо ще се отрази върху рентабилността.

Нека се има предвидъ, че чуждитѣ пазари на десертно грозде не сж неограничени. Вносътъ на грозде въ непроеизводителнитѣ и слабо производителни на грозде страни възлиза на 135 милиона кгр. срѣдно годишно презъ последното петилѣтие. България е взела участие въ последната гроздоизносна кампания съ кржгло 48 милиона кгр. грозде, т. е. 28·4% и че това грозде е събрано отъ засаденитѣ до 1931 год. вкл. лозя съ десертно грозде. Засаденитѣ отъ тогава до 1935 г. нови десертни лозя възлизатъ на около 80,000 декара. Пресмѣтнато по 450 кгр. на декаръ, колкото се пада срѣдно споредъ последния износъ, следъ 4 години ще имаме други 40—42 милиона кгр. грозде за износъ, или всичко около 80 милиона кгр. Ясно е, че и при най-благоприятни условия за нашия гроздоизносъ, много трудно ще бѣде България да вземе 55—60% отъ цѣлия износъ на грозде въ чуждитѣ държави. Още по трудно би било, ако създаването на нови посаждания се увеличава въ сѣщия размѣръ. Да не си правимъ илюзия, че България може да монополизира вноса на грозде на чуждитѣ пазари. Налага се по голѣмо ограничение и въ засаждането на лозя съ десертни сортове.

Тукъ му е мѣстото да констатираме съ радостъ, като производители, голѣмия успѣхъ на нашия гроздоизносъ презъ отчетната година.

Отъ 3740 вагона, или 21·6 милиона кгр. грозде презъ 1934 год. износътъ се покачва презъ отчетната година на 6699 вагони съ кржгло 38 милиона кгр. или едно увеличение отъ 73·5% презъ отчетната година.



Този голѣмъ успѣхъ се дължи на усилията и голѣмитѣ грижи положени отъ всички стопански фактори въ страната и голѣмия, напредѣкъ на нашето лозарство.

Управителниятъ съветъ отъ името на производителитѣ лозари и отъ свое име изказва най-голѣми благодарности на М. вото на земедѣлието, на Експортния институтъ, на Б. Н. банка, Дирекцията на Б. Д. Желѣзници, на Б. З. К. банка, на Сдружението на износителитѣ на плодове и зеленчуци и на всички ония знайни и незнайни ратници, които съдействаха въ това голѣмо дѣло.

Управителниятъ съветъ е съ пълна вѣра, че и за напредъ нашия гроздоизносъ ще бжде предметъ на сжщитѣ грижи и усилия и констатиранитѣ опущения и недостатѣци ще бждатъ отстранени, появилитѣ се прѣчки преодолени и интереситѣ на лозаритѣ-производители достатѣчно защитени.

Управителниятъ съветъ констатира съ съжаление, че единствената въ страната Лозаро-винарска опитна станция се закрива. Тя се закрива, когато е започнала вече планомѣрна работа и когато има да разрешава най-много и най-важни въпроси изъ областѣта на нашето лозарство и винарство. Не може да се приеме, че закриването става по причини отъ материаленъ характеръ, защото особено презъ последнитѣ години станцията е обзаведена достатѣчно добре и съ добиванитѣ отъ лозето и избата приходи се покриватъ значителна частъ отъ разходитѣ. Обединенитѣ въ Българския лозарски съюзъ лозари и отъ тукъ отправятъ още единъ пжтъ настоятелната си молба за възстановяване Лозарската опитна станция въ Плѣвень, за подпомагане и разширяване на нейната дейность, за да може да отговаря на назрѣлитѣ нужди на нашето лозарство и винарство. Тѣ настояватъ и за откриване на още една лозарска опитна станция въ гр. Ст.-Загора. Българскитѣ лозари настояватъ сжщо и за възстановяване на единственото въ лозарска България Сръдно лозарско-винарско училище въ Плѣвень, за да се прѣска лозарска просвѣта въ цѣлата страна и за да продължава да създава добри пионери за разумно лозарствуване и винарствуване.

Временното запазване на гроздето съ свежа чепка въ хладилни камари, цель за удѣлжаване времето за износъ, бѣше предметъ на проучване и презъ отчетната година. Българскиятъ лозарски съюзъ дада материалната си и морална подкрепа за залагане и извеждане опититѣ въ по-голѣмъ размѣръ, които да доуха надежденъ резултатъ. На учреждението (Лозарската опитна станция въ Плѣвень) и на лицата, които изведоуха опита, управителния съветъ изказва своята благодарность.

Четвъртиятъ международенъ конгресъ за лозата и виното презъ отчетната година заседава въ Лозана, Швейцария, съ твърде важенъ дневенъ редъ. Българскиятъ лозарски съюзъ и Кооперативната централа на лозаритѣ въ България счетоуха за свой дългъ, въ интереса на българското лозарство, да изпратятъ свои представители на конгресъ. За тази цель нашитѣ две орга-



низации бѣха материално подкрепени отъ Б. З. К. банка. Въпрѣки статутитѣ на международната служба за виното, М-вото на народното стопанство не изпрати свой делегатъ на конгреса.

За извършеното отъ конгреса и взетитѣ решения, г. г. представителитѣ ще дадатъ предъ васъ своя отчетъ.

### Съюзни членове.

Презъ отчетната година има увеличение на колективнитѣ членове на Съюза съ единъ — Лозарската кооперация „Афузъ“ въ Плѣвень. Въ личнитѣ членове нѣма промѣна.

Намираме се въ едно преходно положение, създадено отъ закона за професионалнитѣ сдружения и респективно отъ този за земеделско-стопанскитѣ задруги, което указва влияние на нѣкои отъ сществуващитѣ лозарски организации да влѣзатъ въ Съюза и да се основатъ нови такива.

Къмъ края на отчетната година се забелѣзва вече едно осезателно желание на сществуващи лозарски дружества да засилятъ редоветѣ на обединенитѣ въ Съюза лозари и такива за за основаване на лозарски дружества, кждето нѣма такива. Това показва, че все повече се внедрява въ съзнанието неспоримата истина, че само когато всички български лозари се обединятъ въ върховната си организация ще може най-добре да се постигатъ възможнитѣ придобивки за родното лозарство.

До колко членоветѣ на Българския лозарски съюзъ подкрепиха материално презъ отчетната година върховната си организация, се вижда отъ самия балансъ.

Съюзниятъ органъ „Лозарски прегледъ“ излиза и презъ отчетната година. Редакторъ-уредникътъ г. Г. К. Червенковъ ще прочете отчетъ за списанието.

### *Господа делегати,*

Това е накратко дейността на Управителниятъ съветъ презъ отчетната година. Той следѣше съ напрегнатостъ промѣнитѣ въ стопанския животъ, които засегнаха нашето лозарство и смѣта, че е изпълнилъ почти напълно даденитѣ му отъ последния лозарски конгресъ директиви, изложени въ конгресната резолюция. Разгледайте този отчетъ и дайте вашата обективна преценка, като имате предвидъ и услозията, при които се е действувало. Дайте директивитѣ си за бждаща дейность съ крайната цель преуспѣването на българското лозарство и винарство, но дайте сщевременно и вашето морално и материално съдействию на бждащата съюзна управа, за да може тя да изпълни трудната работа, която ѝ се възлага отъ съюзния уставъ и отъ усиленитѣ години, които преживява лозарското съсловие.

ОТЪ УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТЪ.



# Акцизенъ прегледъ

## I. Облагане вината съ допълнителенъ акцизъ.

Съгласно измѣнението на Закона за акцизитъ и пр. относно дооблагане вината съ 10.5 ст. допълнителенъ акцизъ на литъръ, подлежатъ на такова облагане и вината, намиращи се на лице у лозаритъ на 30.XII.1935 год. За да се избѣгне измѣрването на наличнитъ вина, Министерството на финанситъ нареди до своитъ органи да извършатъ задължаването на производителитъ върху ония количества вина, които на 30.XII.1935 год. се намиратъ на лице, съгласно партиднитъ книги обр. № 7.

Понеже допълнителния акцизъ се наложи и на вината отъ стари реколти, то задължаването съ такъвъ лозаритъ по горния редъ бѣше съвършено неправилно, поради това, че по партиднитъ книги обр. 7 на приходъ сж записани вината въ количества намѣрени при общото измѣрване, а на разходъ само продаденитъ количества. Разликитъ, които се явяватъ отъ фира и разливъ на вината, извадената винена калъ и онова, което се консумира отъ семейството на лозаря и работницитъ при обработване на лозята, се смѣта за наличностъ при горния начинъ на задължаване, поради което Министерството наново се е занимало съ тоя въпросъ и целейки да прокара една що годе справедливостъ, е наредило до своитъ органи съ окржно 6630 отъ 7.III.1936 год. щото задължаването на лозаритъ съ допълнителенъ акцизъ да става върху количествата на вината имъ отъ старитъ реколти, вкл. 1934 год. измѣрени и описани при общата провѣрка на старитъ вина, презъ есенъта на 1935 година.

*Това, обаче, ще става само по искане на заинтересования лозаръ.*

Така че, ония лозари, които при горния начинъ на задължаване съ допълнителенъ акцизъ вината имъ отъ стари реколти, сж задължени за количества по-гольми отъ тия, намѣрени при провѣрката на старитъ вина презъ есенъта на 1935 год., да подадатъ веднага заявления до съответнитъ акцизни (данъчни) управления, съ които да поискатъ да бждатъ задължени съ допълнителенъ акцизъ на старитъ вина, върху количествата намѣрени имъ на лице при провѣрката, по време на общото измѣрване (есенъта на 1935 год.).

## II. Недоимъкъ на ракии.

Много пжти е изтъквано, че Закона за акцизитъ и пр. е поставилъ въ тѣсни рамки лозаритъ, особено относно производството и продажбата на ракиитъ.

Презъ монополния режимъ това производство се извършваше подъ единъ непосредственъ контролъ на държавнитъ органи, които по всички краища на страната дойдоха до заключението, че не всѣкога 100 литри джибри даватъ 6 литри 100<sup>о</sup> ракия, а има случая, кждето добива е 4, 5 и 7 литри 100<sup>о</sup>.



Опита презъ този режимъ трѣбваше да послужи за основа на едно измѣнение въ Закона за акцизитѣ и пр., съ огледъ действителнитѣ резултати на производството. Независимо отъ тоя тъй различенъ добивъ, дължащъ се на много причини, ракиитѣ даватъ фира до 5<sup>0</sup>/<sub>0</sub> годишно, резултатъ на изпаренията, както и на сждоветѣ, въ които се съхранява ракията и които поглѣщатъ единъ добъръ процентъ. Въпрѣки това § 15 „в“ отъ измѣнението на Закона за акцизитѣ и пр. (Д. в. бр. 10 1933 г.) постановява, че за недоимъци на ракии у производителя се допуща 3<sup>0</sup>/<sub>0</sub> толерансъ първата година и всѣка следваща по 2<sup>0</sup>/<sub>0</sub>.

Това значи, че ако единъ производител добие надъ 6 литри 100<sup>0</sup> ракия отъ 100 литри джибри, разликата трѣбва да укрие или унищожи, защото при една евентуална провѣрка рискува да понесе твърде тежкитѣ санкции на закона Или пъкъ, ако отъ 100 литри джибри получи подъ 6 литри 100<sup>0</sup> ракия и отъ тази ракия една частъ употреби въ семейството си, за работницитѣ при обработване лозята и пр., той е вече готова жертва на акцизния законъ, който не признава недоимъци по-голѣми отъ тия, които посочихме по-горе.

При това положение не е ли явно, че българския лозаръ е обложенъ съ още единъ скритъ данѣкъ, който той плаща подъ формата на глоби за излишѣкъ или недоимѣкъ на ракия? И ако държазата намира оправдание въ това, че излишѣка е резултатъ на изваряване неизмѣрени материали, какво оправдание ще ни посочи за недоимѣка, когато липсващата ракия е добита отъ изваряването на материали, редовно измѣрени и обложени съ данѣкъ?

Въ връзка съ това задаваме въпроса: може ли производителя да консумира и разпорежда съ законно добитата ракия така, както кръчмаря разпорежда съ нея, когато я купи по установенія редъ?

Има нѣща, които бодатъ въ очитѣ и пакъ не се виждатъ.

X.

## Положението на пазаря.

### Чужбина.

Поради последнитѣ тъмни облаци върху хоризонта на политическото положение на Европа, пазаря на вината бѣше ограниченъ въ самозадоволяване. Пролѣтнитѣ студени дни никжде не сж причинили повреди. Такива сж отбелѣзани само въ Австрия, кждето сж спрѣли вегетацията на лозата, която при все това остава съ 15—20 дни напредъ отъ обикновеното развитие на лозитѣ. Отъ последнитѣ снѣгове, които паднаха въ Германия нѣма още известия за нанесени повреди.

Австрия. Преди и следъ празниците се търсеха само качествени вина, ценитѣ на които оставатъ все твърди. Голѣмитѣ продажби още не сж започнали, защото производителитѣ се въздържатъ, докато мине критическия периодъ, презъ който лозитѣ могатъ да пострадатъ отъ пролѣтнитѣ слани. Само въ Бургенландъ последнитѣ студове сж причинили повреди на лозята.



**Унгария.** Студоветъ не причиниха никакви вреди, но задържаха развитието на лозитъ. Има доста предложения, но покупките стават нормално. Износь за сега не става, освенъ на т о к а й с к о вино, което се изнася главно за Чехия и Полша.

**Чехославия.** До сега сезона нищо не донесе на производителитъ, защото неблагоприятното време презъ празниците запре вегетацията. Времето бѣше доста хладно, но никжде не се оплакватъ отъ повреди. Пазаря е много слабъ.

**Югославия** Пазаря на виното презъ празниците показа едно съживяване, но отъ локално значение — само едно задоволяване на текущитъ нужди, увеличени вследствие празниците, но никакъв износъ.

**Германия.** Пазаря на вината е много слабъ. Поради лошото време презъ празниците, пазаря не можа да има онова развитие, което е редовно презъ това време. Запаситъ отъ вино отекчаватъ пазаря.

**Италия.** Пазаря на вината е много слабъ. Много предложения, помалко купувачи и ценитъ падатъ. Само качественитъ вина за сега иматъ твърди цени. Едно изваряване на слабитъ вина е въ състояние да подобри положението.

**Франция.** Отъ известно време пазаря е много слабъ. Това се дължи не отъ липсата на купувачи, а на несигурното положение, което преживява страната. Въ всѣки случай надяватъ се да се достигне цената 8 фр. франка за хектолитровъ градусъ. Въ южна Франция сж се развили силни бури и е паднала градушка съ зърна едри като гължбови яйца, която е унищожила въ известни райони покаралитъ лѣтораста.

**Испания.** Пазаря е спокоенъ, но се очаква едно съживяване поради новия законъ, който задължава всички ликьори и спиртни напитки да се приготвяватъ отъ виненъ спиртъ. Въ Драгона и Навара, гдето цѣлата реколта не е още продадена, ценитъ сж спаднали. Въ Каталония, гдето условията благоприятствуватъ износа — напротивъ, се отбелѣзва едно покачване на ценитъ.

**Алжирия.** Презъ последнитъ седмици пазаря бѣше твърде оживенъ, но производителитъ държатъ твърди цени. Купувачи има на 7 фр. франка хектолитровъ градусъ, но продавачи на тая цена нѣма.

### България.

Вегетацията на лозата започна преди три седмици, обаче, поради настѣпването на студентъ дни, тя временно бѣ спрѣла. Съ развитието на лѣтораститъ се показа вече първата реса, особено при виненитъ сортове, което позволява да се върва въ една много добра реколта. Презъ Великденскитъ празници имаше доста оживление на винения пазаръ, но поради грамаднитъ запаси отъ вино, което стои у производителитъ, ценитъ сж много низки — 2—3 лева за литъра. Има много предложения отъ производителитъ, но ставатъ малко продажби. Ако новата реколта се запази такава, каквато се показва въ началото, въ скоро време положението ще се влоши много.

Ракията се предлага по 11—12 лева литъра, но мѣма купувачи.

Ив. Д.

## ЛОЗАРИ, набавете си „РЪЖКОВОДСТВО ПО ЛОЗАРСТВО“

отъ проф. Н. НЕДЪЛЧЕВЪ

**ЦЕНА 100 ЛЕВА**

Доставя се отъ книжарница ЧИПЕВЪ — София.



Засадена площъ съ лозя презъ 1935 год. и сѣщо до 31 XII.1935 год.  
(Сведения на М-вото на земледѣлието).

ОБЛАСТЪ	Афузъ	Димягъ	Други десертни	Всичко десертни	Общо винени	Всичко десертни и винени
Враца . . . . .	3196	695	392	4283	4171	8454
Плѣвенъ . . . . .	3957	1054	489	5500	1559	7059
Шуменъ . . . . .	2470	3423	32	5925	699	6624
Бургасъ . . . . .	255	1030	116	1401	1653	3054
Стара-Загора . . . . .	1295	1768	180	3243	1837	5080
София . . . . .	342	75	107	524	988	1512
Пловдивъ . . . . .	4872	1390	140	6402	6211	12613
Всичко . . . . .	16387	9435	1456	27278	17118	44396
Всичко до 31.XII.1934 г.	56298	87305	19084	162687	896342	1059044
Всичко до 31.XII.1935 г.	72685	96740	20540	189965	913460	1103440

Ив. Г.

## ХРОНИКА.

**По поводъ оплакването** на нѣкои винарски кооперации, какво данѣчнитѣ власти не ги освобождаватъ отъ данѣкъ доходъ и данѣкъ занятие, тогава, когато млѣкарскитѣ и нѣкои други кооперации се освобождаватъ — управлението на Съюза се застъпи предъ **Министерството на финанситѣ**, за да бждатъ освободени и Лозаро-винарскитѣ кооперации отъ данѣкъ доходъ и данѣкъ занятие, предъ видъ на това, че мотивитѣ за освобождението на лозаро-винарскитѣ кооперации сж по-силни отъ тѣзи за млѣкарскитѣ и други кооперативи.

Управлението на Съюза намира, че освобождавайки лозаря отъ данѣкъ доходъ и данѣкъ занятие, когато не е коопериранъ, ще доведе до разтурянето на кооперациитѣ или най-малкото ще спъне основаването на нови такива и затрудни живота на съществуващитѣ, нѣщо което не е отъ интересъ на народното стопанство.

Управлението на Съюза вѣрва, че тази несправедливостъ ще бжде отмѣнена.

**Кооперативната централа на лозаритѣ въ България** и тази пролѣтъ достави за членоветѣ на лозарския съюзъ 200 тона гладка поцинкована тель за телени конструкции на десертни лозя. Тельта се достави безъ пълно мито, като се заплати само адвалорно такова. Тя бѣше отъ фабриката на Йоханъ Пенгъ въ Тюрль — Австрия и отъ Круповитѣ заводи въ Германия. Тельта пристигна на време и се предаде на лозаритѣ при много износни цени.

**Примѣръ, достоенъ за подражанне.** Лозарското дружество въ с. Лесичево — Пазарджишко живѣе доста интензивенъ животъ. Честитѣ дружествени събрания, на които се обсъжда тежкото положение на лозаря, не задоволяватъ ржководителитѣ на дружеството.



На 13 априль т. г.; втория день на Възкресение Христово, дружеството дава вечеринка, срѣдствата отъ която да засиятъ дружеството въ неговата културно-просвѣтна задача. Добре посетена, при голѣма задушевностъ, следъ вечеринката прекарватъ и весела часть. Така едини и задушевни ще имъ крепне и преуспѣва дружеството.

Желателно е примѣра на Лесичовци да бжде последванъ и отъ другитъ дружества. По такъвъ начинъ дружествата ще могатъ да се снабдятъ съ срѣдства за собственитъ си нужди и да подпомогнатъ Съюза въ борбата му за защита интереситъ на лозаря.

**Кооперативната централа на лозаритъ въ България** и тази година достави СИНЪ КАМЪКЪ отъ германски произходъ, марка „Саксония“. Тя разполага съ известно количество и отъ доставения отъ сжщата марка м. г. Обръщаме вниманието на читателитъ върху окръжното № 472 на централата по този въпросъ, помѣстено въ настоящата книжка на стр. 160.

**Презъ Великденскитъ празници** съюзния секретарь Иванъ Лѣвичаровъ е обходилъ селата: Славовица, Цѣрво, Лесичево, Калугерово, Карабунаръ и Бошуля, като въ селата Славовица, Лесичево и Калугерово е устроилъ добре посетени събрания, на които е изнесълъ становището на Съюза по голѣмитъ въпроси, засѣгащи лозаритъ и е пожелалъ да чуе мнението и желанието на лозаритъ по редица въпроси, като ги е подканилъ да засиятъ редоветъ на дружествата си и да развиватъ по-интензивенъ организационенъ животъ, като привлѣкатъ почти всички лозари въ дружествата.

**Нови членове на Просвѣтната колегия при Бълг. лозарски съюзъ.** Постѣпили сж писмени искания отъ следнитъ колеги-специалисти, до секретарията на Колегията, съ които изказватъ желане да бждатъ приети за членове на сжщата:

- |                     |                              |   |              |
|---------------------|------------------------------|---|--------------|
| 1. Иванъ Найденовъ, | специалистъ въ агрономството | — | Годечъ       |
| 2. Велю Д. Цвѣтковъ | „ „ „                        | — | Св. Врачъ    |
| 3. Богданъ Вачевъ   | „ „ „                        | — | Петричъ      |
| 4. Иови Тошевъ      | „ „ „                        | — | Г.-Орѣховица |
| 5. П. Божковъ       | „ „ „                        | — | Карлово      |
| 6. Ив. Маноловъ     | „ „ „                        | — | Чирпанъ      |
| 7. Ал. Янакиевъ     | „ „ „                        | — | Шуменъ       |
| 8. Георги П. Гечевъ | „ „ „                        | — | М.-Търново   |
| 9. Ст. Ценковъ      | „ „ „                        | — | Видинъ       |
| 10. Ст. Ивановъ     | „ „ „                        | — | Свиленградъ  |
| 11. Ас. Георгиевъ   | „ „ „                        | — | Попово       |
| 12. П. Теодоровъ,   | лозарь, полковникъ о. з.     | — | Видинъ       |

Исполнителната комисия на колегията е приела и записала всички горепоменати колеги за членове на колегията. Съ настоящето съобщение, изпълнителната комисия смѣта за оформено членуването на изброенитъ колеги.

Въ най-скоро време комисията ще отправи до всички свои членове окръжно № 2, съдържащо една инструкция за по-нататъшната резултатна работа на колегията.

**Въ Русия,** споредъ вестницитъ, сж произведени хибриди между дивитъ сибирски лози, които въ 1934-35 год. сж издържали на студоветъ — 45° подъ нулата.

По този начинъ, съ тѣзи хибриди лозарството ще може да се разпространи и въ другитъ студени области на Русия, гдето до сега не сж отгледвани лози.



КООПЕРАТ. ЦЕНТРАЛА  
НА ЛОЗАРИТЪ  
ВЪ БЪЛГАРИЯ  
№ 472.  
21 априль 1936 год.  
СОФИЯ.

*До Лозаро-винарскитѣ коопера-  
ции, Лозарски д-ва, Популярни банки  
и г. г. кореспондентитѣ на Българ-  
ския лозарски сѣюзъ.*

П. Г.

Кооперативната централа на лозаритѣ въ България до-  
стави първокачественъ синь камъкъ, марка „Саксония“ отъ  
държавнитѣ металургически и химически фабрики въ Фрай-  
бергъ (Германия), при чистота 99—100% и при съдържание  
най-малко на 25% чиста медь. Синиятъ камъкъ е опакованъ  
въ здрави дървени варели съ по 250 кгр. нето.

Цената му ще бжде съобщена следъ нѣколко дни, докато  
се калкулиратъ разходитѣ по обезмитяването, навло и др. Тя,  
обаче, въ никой случай не ще бжде по-висока отъ тая на кон-  
куренцията. Стремимъ се, тя да бжде подъ пазарната цена.

Централата ни разполага съ 200 тона отъ сѣщия синь  
камъкъ отъ доставения миналата година. Цената му ще съоб-  
щимъ своевременно съ този отъ тазгодишната доставка.

Горното като Ви явяваме, молимъ управитѣ на лозаро-  
винарскитѣ кооперации, лозарскитѣ дружества и популярнитѣ  
банки да побързатъ да съобщатъ и направятъ поржчикитѣ си,  
та да може още съ пристигане на стоката и обезмитяването  
и, което ще бжде въ началото на м. май, да имъ се отправи  
синия камъкъ. Поржчикитѣ трѣбва да бждатъ по възможность  
по-голѣми, поне отъ 5 тона, за да се таксуватъ като вагонни  
пратки и се икономиса отъ навлото. Тѣ трѣбва да бждатъ  
придружени съ задаткъ (капаро) отъ по 2 лв. на килограмъ,  
преведени по смѣтката ни въ Б. З. К. банка, Софийски клонъ,  
или Сѣюза на популярнитѣ банки въ София.

Обръщаме се съ молба къмъ г. г. кореспондентитѣ на  
Българския лозарски сѣюзъ въ заселищата, въ които още  
нѣма основани лозарски д-ва или кооперации, да уведомятъ  
лозаритѣ въ селата си за това и ги отправятъ за снабдяване  
съ синь камъкъ къмъ най-близкитѣ магазини на кооперативна  
централа „Напредъ“, въ които има складиранъ за продажба  
отъ нашия синь камъкъ. Лозаритѣ ще го получатъ отъ ма-  
газинитѣ на „Напредъ“ по опредѣленитѣ отъ насъ макси-  
мални цени, които ще оповестимъ своевременно на лозаритѣ.  
Сѣщитѣ ще бждатъ изложени на видно мѣсто и въ магазинитѣ.

Увѣрени, че лозаро-винарскитѣ кооперации, лозарскитѣ  
д-ва, популярнитѣ банки, членоветѣ на които въ болшинството  
си сж лозари и г. г. кореспондентитѣ на Бълг. лозарски сѣюзъ  
ще направятъ всичко възможно споредъ силитѣ си, щото ло-  
заритѣ да получатъ навреме първокачественъ синь камъкъ на  
най-износни цени. Очакваме поржчикитѣ имъ и оставаме

Съ поздравъ :

КООПЕРАТИВНА ЦЕНТРАЛА НА ЛОЗАРИТЪ ВЪ БЪЛГАРИЯ:

(п.) Д. Бъчваровъ

(п.) Ив. П. Бързаковъ.